

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

sanat,
emeği
yayınları

sanat emeği
yayınları

2.BASIM
şiiir

NÂZİM HİKMET

güneşin sofrasında söylenen türküler

güneşin
sofrasında
söylenen
türküler

hazırlayan: A.BEZİRCİ

GASTSTÄTTE STEINPLATZ
Inh. Ulrich Beyna
Hardenbergstr. 12
1000 BERLIN 12
Telefon 310836 Pri. 8821719

**GÜNEŞİN
SOFRASINDA
SÖYLENEN
TÜRKÜLER**

SANAT EMEĞİ YAYINLARI : 1

Őilr Dizisi : 1

Birinci Baskı : Ocak 1979

İkinci Baskı: Kasım 1979

Kapak resmi :
David Alfaro Siqueiros

İstanbul, 1979

NÄZİM HİKMET

GÜNEŞİN SOFRASINDA SÖYLENEN TÜRKÜLER

**Hazırlayan :
Asım Bezirci**

**sanat
emeği
yayınları**

**Divanyolu, Klodfarer Cad. 38/2
Cağaloğlu - İstanbul**

Yazışma : PK. 1339 Sirkeci/İstanbul

NAZIM HİKMET

(Faris Erkman'ın yaptığı bu portre «Hür Gençlik» gazetesinin «Nazım Hikmet Özel Sayısı»nda yayınlanmıştır.)

Bir yerde daha değinmiştim : Özellikle gelişmiş kapitalist ülkelerde emperyalizm çağında burjuvazi edebiyat alanında gitgide gerilemekte, yaratıcı gücü azalmaktadır. Buna karşılık, geri kalmış/bıraktırmış bazı ülkelerin ve sömürülen sınıfların edebiyatında fışkırmalar görülmektedir. Lorca, Neruda, Asturias, Ritsos, Amado bunun örnekleridir.

Nâzım Hikmet de onlardan biri, belki de en büyüğüdür. O da, onlar gibi, yalnızca ulusal değil, uluslararası bir değerdir. İçerik ve biçimde Türk şiirine olduğu kadar dünya şiirine de katkıda bulunmuştur. Bu katkının önemi gittikçe daha iyi anlaşılmakta ve eserleri yabancı dillere daha çok çevrilmektedir. Şimdiye değin çevrildiği dillerin sayısı elliyi aşmıştır.

Nâzım Hikmet'in şiiriyle tanışan yeryüzü halkları, onda kendi sınıfsal çıkarlarının savunulduğunu, acılarının, sevinçlerinin, öfkelerinin, özlemlerinin başarıyla belirtildiğini görüyorlar. Baskıya, sömürüye, eşitsizliğe karşı özgürlük, adalet, kardeşlik ülküsünün ustalıkla yüceltildiğini tanık oluyorlar. Faşizme, emperyalizme, savaşa karşı demokrasi, bağımsızlık, barış ve sosyalizm düşüncesinin gür ve güzel sesini duyuyorlar. Bundan ötürü, onun şiirini anlıyorlar, seviyorlar, beğeniyorlar.

Gelgelelim, Türkiye'ye onur kazandıran bu sonuca varmak hiç de kolay olmamıştır: Nâzım Hikmet işçi sınıfının bilimine ve partisine bağlandığı, ezilen halkının kurtuluşu yolunda sürekli yayımda ve eylemde bulunduğu için egemen çevrelerce ağır

cezalara çarptırıldı. On beş yıl hapis yattı, haksız acılar çekti, sağlığını yitirdi. Öyleyken sızlanmadı, yiğitçe dayandı. Ancak, yazar Sabahattin Ali gibi öldürüleceğini duyunca, yurt dışına göçmek zorunda kaldı. Çok sevdiği yurdundan, halkından, eşinden, çocuğundan, arkadaşlarından uzun süre ayrı yaşadı. Fakat inancından, direncinden, örgütünden hiç bir zaman ayrılmadı.

Türk şiirinde en köklü, en etkili devrimi Nâzım Hikmet yapmıştır. Eski kalıpları, değerleri, değenileri yıkıp aşmıştır. (Örneğin, ölçülü koşuğun yerine özgür koşuğu koymuştur.) Üstelik, gerçekleştirdiği devrim yalnızca biçimi değil, içeriği de kapsamıştır: Yeni bir estetik yapıyla birlikte yeni bir insan ve toplum anlayışı, yeni bir sanat ve dünya görüşü getirmiştir. Buna bağlı olarak yeni temler, konular, düşünceler, duygular, imgeler, kişiler, gerçekler, sorunlar gündeme gelmiştir. Bütün bunlar şiirimizi derinliğine ve genişliğine değiştirip zenginleştirmiştir.

Elbette, bu zenginleşme, evrimi ve çeşitli yönleriyle küçük bir antolojide gösterilemez. Nitekim, elinizdeki kitapçık da böyle bir amaç taşımıyor.

Güneşin Sofrasında Söylenen Türküler'in dileği şu: Devrimcilerin düzenlediği toplantılarda, yürüyüşlerde, gecelerde, şenliklerde okunan ya da okunması umulan, başka bir deyişle, politik/ideolojik yanı ağır basan şiirlerin belli başlılarını bir araya getirmek...

Bu dileğe yararlı olacağı düşüncesiyle derlememiz şu demetlere bölünmüştür: «Yurtseverlik Ve Bağımsızlık, Emekçi Halkımız, Kavgamız, Hapislik, Faşizme Karşı, Yaşamak Üstüne, Barış İçin, Uluslararası Dayanışma.»

Kuşkusuz, Nâzım Hikmet'in şiirleri böylesi temlerle sınırlanamaz. Üstelik, onda kişiselle insancıl, bireyselle toplumsal ve ulusalla evrensel öğeler çoğunca yan yana, iç içe bulunur. Hem bunu, hem de Nâzım Hikmet'in sanatındaki zenginliği görmek için bütün şiirlerini okumak gerekir. Dönüp dönüp yeniden, dikkatle, sevgiyle okumak... Çünkü, Nâzım Hikmet her okuyuşta bize yeni şeyler sunan bereketli bir kaynaktır, en büyük üniversitemizdir.

Ondan alacağımız, öğreneceğimiz çok şey var...

HAYATIMIN VE ŞİİRİMİN HESABATI

NÂZİM HİKMET

Birkaç gündür kafamın içinde bir soru kımıldanıp duruyor. 60 yıllık ömrümün 40 ş u kadar yılında şiir yazdım durup dinlenmeden. Evimde, sokakta, hapiste, trende, uçakta. Bu şiirlerin içinde ne kadarı, insanları barış için savaşa, emperyalist savaşlara karşı savaşa, millî bağımsızlık için savaşa çağırdı. Kırk ş u kadar yıllık şairliği masamın üstüne koydum. Elimde kalabilen şiirleri okuyorum. Okurlarımın önünde hesap vermek istiyorum. Yüzümün aklıyla çıkabilir miyim bu hesabın içinden şair olarak? Şiirleri okudum ve şöyle bir basit istatistik sonucuna vardım: Elimde kalan şiirlerimin yüzde yirmi beşinde, insanlığın en büyük davalarından ikisini, birbirine sıkı sıkıya bağlı iki davayı ele almışım: Emperyalist harplere karşı savaş ve millî bağımsızlık savaşı. Bu şiirlerimin tümünü oldukları gibi tekrar etmem imkânsız. Birkaçıyla hesabımı vereceğim.

1925'de Moskova'da, üniversitede okuyorum. Sömürgecillğe karşı, millî bağımsızlık uğrunda ki savaş, bir imkânsız savaş, bir imkânsız hayal olmaktan çıkmış, bir gerçek olmuştur. Ben «*Bir Hintlinin Ağzından*» şiirimi yazmışım.

Şarktan geliyorum!
Şarkın isyanını
haykırarak gelıyorum.
Şimale akan rüzgârlarla aştım
Asya'nın yollarını;
ulaştım
sana...

Haydi uzat kollarını,
beni kucaklasana!
Ey! gönülde onu
görmek arzusunu
Bir sıra hasreti gibi derinlediğim
Ey! kıvrımları
kalbi saran türkülerini
Annemin sesi gibi dinlediğim.

(...)
Gözümde bir pul etmez artık
ne yer, ne yâr!
Şimale akan rüzgârlarla
aşmışım
Asya'nın yollarını
ulaşmışım sana!
Haydi uzat kollarını,
beni kucaklasana!

Aynı yıl Türkiye'ye dönüyorum. Kara terör kasıp kavuruyor ortalığı benim orada. Emperyalizm yine ve her zamanki gibi insanlığın bu korkunç baş belâsı. Emperyalizmin duvarını yıkmak gerek. Ben «O Duvar» şiirini yazıyorum.

(...)
O duvarın bir ucu:
tahta sapanlı sarı Çin'de,
öbür ucu:
çelikleri elektrikli Newyork'un içinde.
Her bankada hisse senetleri var
onun.

O duvar

Lordlar kamarasından Lord Gürzon'un
noktaları imparator armalı bir nutku gibi geçiyor.

Eyfel'in tepesinden avlarını seçiyor,
dayanarak Hindenburg'un altın çivili heykeline
topluyor Berlin sokaklarını eline.

O duvarın taşlarına sürterek dilini
kara gömlekli Mussolini
bekliyor nöbet.

İtalya'nın çizmesi
yüzüyor kanda.

O duvar
İkinci bir Balkan gibi yükseliyor Balkan'da.
(...)

Yıl 1927. Sırtıma yüklenen 15 yıl piyade ağır hapis cezasıyla
Sovyetler Birliği'ne dönüyorum. Sovyetler Birliği'ne karşı alttan
alta harp hazırlıyor emperyalistler. Bakû'ya gidiyorum. İlk sos-
yalist devletin kanı olan bu şehirle tanışıyorum. «Nefte Doğru»
şiirimi yazıyorum...

(...)
İsteriz ki, kanınla sen
bereketli bir rahmet gibi besleyesin,
demir dağlara tırmanan azmimizin
yeşil fillizli sarmaşıklarını...
İsteriz ki, uzak Sibirya köylerinin ışıklarını
karlı gecelerde kızıl lâleler gibi yaksın kanınla.
İsteriz ki, gençlik iksiri gibi aksın kanın,
150 milyonun damarında!
İsteriz ki, dinleyelim barışın musikisini
fıskıran fontanlarında!

(...)

İkinci Dünya Savaşı, yıl 1941. Üç yıldır hapisteyim. Bursa'-
da hücremde, halkımın milli bağımsızlık uğruna yapmış olduğu
kutsal savaşın destanını yazıyorum.

Saat üç buçuk.

Halimur-Ayvalı hattı üzerinde

manga mevzîindedir.

İzmirli Ali Onbaşı

(Kendisi tornacıdır)

karanlıkta gözyordamıyla

sanki onları bir daha görmiyecemmiş gibi

baktı manga efradına birer birer:

Sağda birinci nefer

sarışındı.

İkinci esmer.

Üçüncü kekemeydi

fakat bölükte

yoktu onun üstüne şarkı söyleyen.

Dördüncünün yine mutlak bulamaç istiyordu canı.

Beşinci, vuracaktı amcasını vuranı

tezkere alıp Urfa'ya girdiği akşam.

Altıncı,

inanılmıyacak kadar büyük ayaklı bir adam,

memlekette toprağını ve tek öküzünü

ihtiyar bir muhacir karısına bıraktığı için

kardeşleri onu mahkemeye verdiler

ve bölükte arkadaşlarının yerine nöbete kalktığı için

ona «Deli Erzurumlu» derdiler.

Yedinci Mehmet oğlu Osman'dı.

Çanakkale'de, İnönü'nde, Sakarya'da yaralandı

ve gözünü kırpmadan

daha bir hayli yara alabilir,

yine de dımdık ayakta kalabilir.

Sekizinci,

İbrahim,

korkmayacaktı bu kadar

bembeyaz dişleri böyle tıkırdayıp

birbirine böyle vurmasalar.

Ve İzmirli Ali Onbaşı biliyordu ki:

tavşan korktuğu için kaçmaz

kaçtığı için korkar.

(...)

İkinci Dünya Savaşı zaferle sona ermiş. Hapisteyim. Geçmiş kanlı ve kara günleri düşünüyorum. Biliyorum, tetikte olmak gerek. Emperyalistler gene benim Memetçikleri kalp metelik gibi harcamak istiyor. Ben «23 Sentlik Askere Dair» şiirimi yazıyorum.

(...)

Yalnız bir mesele var Mister Dalles,
herhalde bunu sizden gizlediler!

Size tanesini 23 sente sattıkları asker
mevcuttu üniformanızı glymeden önce de,
mevcuttu otomatiksiz filân,
mevcuttu sadece insan olarak,
mevcuttu,
tuhafınıza gidecek,
mevcuttu,
hem de çoktan mı çoktan,
daha sizin devletin adı bile konmadan.

Mevcuttu, işiyle gücüyle uğraşıyordu.

Meselâ, Mister Dalles,
yeller eserken yerinde sizin Newyork'un,
kurşun kubbeler kurdu o
gökkubbe gibi yüksek,
haşmetli, derin.

Elinde Bursa bahçeleri gibi nakışlandı ipek.

Halı dokur gibi yonttu mermeri

ve nehirlerin bir kıyısından öbür kıyısına

ebem kuşağı gibi attı kırk gözlü köprüleri.

Dahası var Mister Dalles,

sizin dilde anlamı pek de belli değilken henüz

zulüm gibi,

hürriyet gibi,

kardeşlik gibi sözlerin,

dövüştü zulme karşı o,

ve ıstıklâl ve hürriyet uğruna

ve milletleri kardeş sofrasına dâvet ederek,

ve yarin yanağından gayri her yerde,

her şeyde,

hep beraber

diyebilmek
için
yürüdü peşince Bedreddin'in,

(...)

Hapisten çıktım. Yıl 950. Belki bir çocuğum gelecek dünyaya. Babalık zanaatının ne kadar zor zanaat haline geldiğini ilk defa anlıyorum.

(...)

Yavrum,
kız olursa tepeden tırnağa anasına benzesin istiyorum,
oğlan olursa, boyu posu bana.
Kız olursa elâ elâ baksın,
oğlan olursa maviş maviş.

Yavrum,
Kız olsun oğlan olsun,
kaç yaşında olursa olsun,
yavrum düşmesin istiyorum hapsilere
güzelden, haklıdan, barıştan yana diye.
Fakat malûm.
kızım yahut oğlum,
gecikirse suların ışması
dövüşeceksin

ve hatta...

Yani haylice müşkül bir zanaatmış bizde bugün
babalık zanaatı da.

(...)

Yıl 955. Dört yıldır Moskova'dayım. Aklımda kaldığına göre katıldığım barış kurultaylarından birinin toplantı salonunda, atom bombasına karşı dört küçük şiir yazdım. Bunlardan birisi «Ölü Kızcağız».

Bugüne kadar dolaşiyor dünyayı
Övünüyor gibi mi geliyor ne
Değil
Dolaşan o küçücük Japon kızcağızı da
İnsanları atom harbine karşı savaşa çağırıyorsa
Çağırabiliyorsa

Ve insanlar onun incecik sesine kulak kabartıyorsa
O bu kuvvetini
Hiroşima'da bir kâğıt parçası gibi
Yanıp kül olmak pahasına kazandı.
(...)

Kapıları çalan benim
kapıları birer birer.
Gözünüze görünemem
göze görünmez ölümler.

Hiroşima'da öleli
oluyor bir on yıl kadar.
Yedi yaşında bir kızım,
büyümez ölü çocuklar.

Saçlarım tutuştu önce,
gözlerim yandı kavruldu.
Bir avuç kül oluverdim,
külüm havaya savruldu.

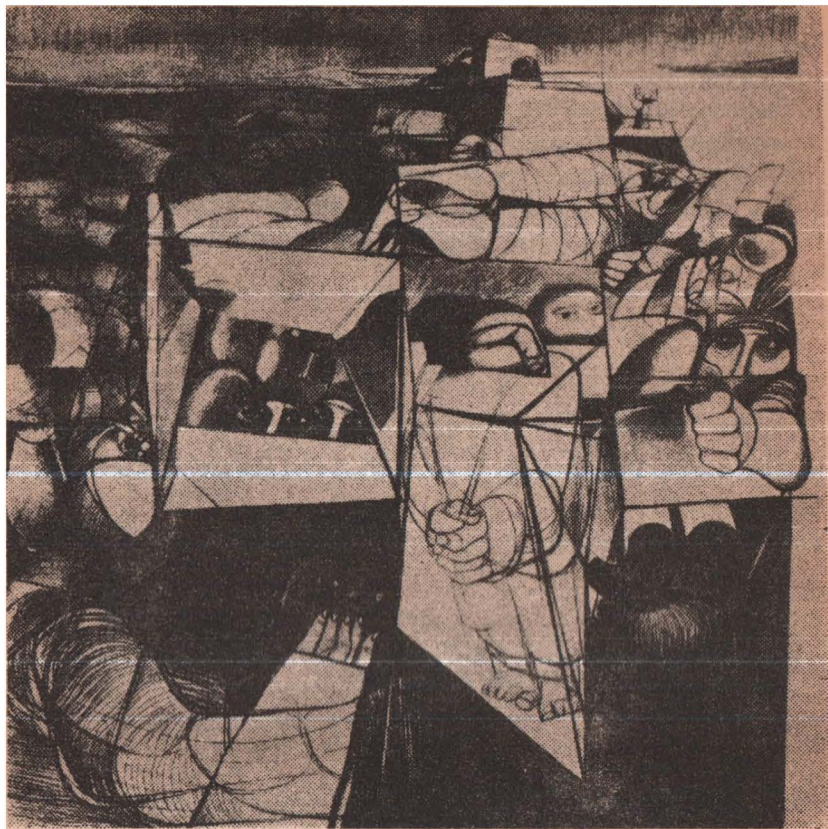
Benim sizden kendim için
hiç bir şey istediğim yok.
Şeker bile yiyemez ki
kâğıt gibi yanan çocuk.

Çalışıyorum kapınızı
teyze, amca, bir imza ver.
Çocuklar öldürülmesin
şeker de yiyebilsinler.

Sene 1963. Tanganika'ya gidiyorum. Memleketimin üstün-
den geçiyorum. On üç seneden beri memleketimi ilk defa gö-
rüyorum. 8000 metre yukarıda Anadolu'mun üstündeyim. 8000
metre derinde bulutlar altında, toprağımda kara kış. Köylerin
çoktan kesiktir yolu. Her biri karlı çöllerle bir başınadır. Bulguru
aşı yağsız, tezek dumanında göz gözü görmez. Bebeler ölür bit-
lenmeye bile vakit bulmadan. Ve ben uçarım 8000 metre yukarı-
da bulutların üstünde.

Bilmiyorum, vatanımın insanları başta olmak üzere, bütün insanlığa vermek istediğim hesabı verebildim mi? Sonra bütün bu hesap bir çeşit... övünmek olmadı mı? Yeryüzünde benden çok değerli şairler, barış, hürriyet ve millî bağımsızlık için, şair olarak yaptıkları savaşın hesabını elbette çok daha parlak verebilir. Sayın ve sevgili okuyucularım. Birkaç örnekle önünüze çık-tım, beni en büyük insanlık davasının ikisinde biraz olsun öde-vini yapmış bir yurttaş şair sayarsanız bahtiyar olacağım.

**YURTSEVERLİK
VE BAĞIMSIZLIK**

Pedro A, León
1974/75
Kalem
Şili

DAVET

«Dörtmala gelip Uzak Asya'dan
Akdeniz'e bir kısrak başı gibi uzanan
bu memleket bizim.

Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak
ve ipek bir halıya benziyen toprak,
bu cehennem, bu cennet bizim.

Kapansın el kapıları, bir daha açılmasın,
yok edin insanın insana kulluğunu,
bu dâvet bizim...

Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür
ve bir orman gibi kardeşçesine,
bu hasret bizim...»

MEMLEKETİM

Memleketimi seviyorum :

**Çınarlarında kolan vurdum, hapisanelerinde yattım.
Hiçbir şey gidermez iç sıkıntımı
memleketimin şarkıları ve tütünü gibi.**

Memleketim :

**Bedreddin, Sinan, Yunus Emre ve Sakarya,
kurşun kubbeler ve fabrika bacaları
benim o kendi kendinden bile gizleyerek
sarkık bıyıkları altından gülen halkımın eseridir.**

Memleketim.

Memleketim ne kadar geniş :

**dolaşmakla bitmez, tükenmez gibi geliyor insana.
Edirne, İzmir, Ulukışla, Maraş, Trabzon, Erzurum.
Erzurum yaylasını yalnız türkülerinden tanıyorum
ve güneşe**

pamuk işleyenlere gitmek için

Toroslardan bir kerre olsun geçemedim diye

utaniyorum.

Memleketim :

develer, tiren, Ford arabaları ve hasta eşekler,
kavak

söğüt

ve kırmızı toprak.

Memleketim.

Çam ormanlarını, en tatlı suları ve dağ başı göllerini seven
alabalık

ve onun yarım kiloluğu

pulsuz, gümüş derisinde kızılıtlarla

Bolu'nun Abant gölünde yüzer.

Memleketim :

Ankara ovasında keçiler :

kumral, ipekli, uzun kürklerin pırıldaması.

Yağlı, ağır fındığı Giresun'un.

Al yanakları mis gibi kokan Amasya elması,

zeytin

incir

kavun

ve renk renk

salkım salkım üzümler

ve sonra kara sapan

ve sonra kara sığır

ve sonra : ileri, güzel, iyi

her şeyi

hayran bir çocuk sevinciyle kabule hazır

çalışkan, namuslu, yiğit insanlarım

yarı aç, yarı tok

yarı esir...

CEVİZ AĞACI

Başım köpük köpük bulut, içim dışım deniz,
ben bir ceviz ağacıym Gülhane Parkı'nda,
budak budak, şerham şerham ihtiyar bir ceviz...
Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında.

Ben bir ceviz ağacıym Gülhane Parkı'nda.
Yapraklarım suda balık gibi kıvıl kıvıl.
Yapraklarım ipek mendil gibi tiril tiril,
koparıver, gözlerinin, gülüm, yaşını sil.
Yapraklarım ellerimdir, tam yüz bin elim var.
Yüz bin elle dokunurum sana, İstanbul'a.
Yapraklarım gözlerimdir, şaşarak bakarım.
Yüz bin gözle seyrederim seni, İstanbul'u.
Yüz bin yürek gibi çarpar, çarpar yapraklarım.

Ben bir ceviz ağacıym Gülhane Parkı'nda.
Ne sen bunun farkındasın, ne polis farkında.

Balçık, 1957, 1 Temmuz

922 AĞUSTOS AYI

VE

KADINLARIMIZ

VE

6 AĞUSTOS EMRİ

VE

BİR ALETLE BİR İNSANIN HİKÂYESİ

Ayın altında kağnılar gidiyordu.

Kağnılar gidiyordu Akşehir üstünden Afyon'a doğru.

Toprak öyle bitip tükenmez,

dağlar öyle uzakta,

sanki gidenler hiçbir zaman

hiçbir menzile erişmiyecekti.

Kağnılar yürüyordu yekpare meşeden tekerlekleriyle.

Ve onlar

ayın altında dönen ilk tekerlekti.

Ayın altında öküzler

başka ve çok küçük bir dünyadan gelmişler gibi

ufacık, kısacıktilar,

ve pırıltılar vardı hasta, kırık boynuzlarında
ve ayakları altından akan

toprak,

toprak

ve topraktı.

Gece aydınlık ve sıcak
ve kağınlarda tahta yataklarında
koyu mavi humbaralar cırılçıplaktı.

Ve kadınlar
birbirlerinden gizleyerek
bakıyorlardı ayın altında
geçmiş kafilelerden kalan öküz ve tekerlek ölülerine.
Ve kadınlar,
bizim kadınlarımız:
korkunç ve mübarek elleri,

ince, küçük çeneleri, kocaman gözleriyle

anamız, avradımız, yârimiz

ve sanki hiç yaşamamış gibi ölen
ve soframızdaki yeri

öküzümüzden sonra gelen

ve dağlara kaçırıp uğrunda hapis yattığımız
ve ekinde, tütünde, odunda ve pazardaki
ve karasabana koşulan
ve ağıllarda

işıltısında yere saplı bıçakların
oynak, ağır kalçaları ve zilleriyle bizim olan

kadınlar,

bizim kadınlarımız

şimdi ayın altında
kağınların ve hartuçların peşinde
harman yerine kehribar başaklı sap çeker gibi
aynı yürek ferahlığı,
aynı yorgun alışkanlık içindeydiler.

Ve on beşlik şarapnelin çeliğinde
ince boyunlu çocuklar uyuyordu.
Ve ayın altında kağnılar
yürüyordu Akşehir üstünden Afyon'a doğru.

«6 Ağustos emri» verilmiştir.
Birinci ve İkinci ordular, kıt'aları, kağnıları, süvari
[alaylarıyla
yer değiştiriyordu, yer değiştirecek.
98956 tüfek,

325 top,
5 tayyare,
2800 küsur mitralyöz,
2500 küsur kılıç
ve 186326 tane pırıl pırıl insan yüreği
ve bunun iki misli kulak, kol, ayak ve göz
kımıldanıyordu gecenin içinde.

Gecenin içinde toprak.
Gecenin içinde rüzgâr.
Hatıralara bağlı, hatıraların dışında,
gecenin içinde:

insanlar, âlet ve hayvanlar,
demirleri, tahtaları ve etleriyle birbirine sokulup,
korkunç
ve sessiz emniyetlerini
birbirlerine sokulmakta bulup,
kocaman, yorgun ayakları,
topraklı elleriyle yürüyorlardı.

Ve onların arasında
Birinci Ordu İkinci Nakliye Taburu'ndan
İstanbul şoför Ahmet
ve onun kamyoneti vardı.
Bir acayip mahlûktu üç numrolu kamyonet:

ihtiyar,

cesur,

inatçı ve şirret.

Kırılıp dağlarda kalan sol arka makası yerine
şasının altına, dingilin üzerine
budaklı bir gürgen kütüğü sarmış olmasına rağmen
ve kalb ağrılarıyla
ve on kilometrede bir
karanlığa yaslanıp durduğu halde
ve vantilâtöründe dört kanattan ikisi noksan iken
şahsının vekarlı kudretini resmen biliyordu:
«6 Ağustos emri»nde ondan ve arkadaşlarından
«... ihzar ve teşkil edilmiş bulunan
ve cem'an 300 ton kabiliyetinde kabul olunan
100 kadar serî otomobil...» diye bahsediliyordu.

İhzar ve teşkil olunanlar,

bu meyanda Ahmet'in kamyoneti,
insanların, âletlerin ve kağnıların yanından geçip
Afyon - Ahırdağları ve imtidadına doğru iniyorlardı.

Ahmet'in kafasında uzak bir şehir ve bir şarkı vardı.

Bu şarkı nihaventtir

ve beyaz tenteli sandalları,

siyah mavnaları,

güneşli karpuz kabuklarıyla
bir deniz kıyısındadır şehir.

Vantilâtörde adedi devir

düşüyor gibi.

Arkadaşları ileri geçtiler.

Ay battı.

Manzara yıldızlardan ve dağlardan ibaret.

Sen Süleymaniyelisin oğlum Ahmet,
çınar dibinde iki mars bir oyunla yenip bücürü,
kalk,
sıra servilerin önünden yürü,
çeşmeyi geç,
mektepe bahçesi, medreseler,
orda, Harbiye Nezareti'nin arka duvarında
siyah çarşafli bir kadın
çömelip yere
darı serper güvercinlere
ve papelciler
şemsiye üstünde papaz açarlar.

Motor mızıkçılık ediyor,
bizi dağ başlarında bırakacak meret.

Ne diyorduk oğlum Ahmet?
Dökmeciler sağda kalır,
derken, Uzunçarşı'ya saparken,
köşede, sol kolda seyyar kitapçı:
«Hikâyei Billûr Köşk»,
altı cilt «Tarihi Cevdet»
ve «Fenni Tabâhat».

Tabâhat, mutfaktan gelirmiş,
yani yemek pişirmek.
Hani, uskumru dolmasına da bayılırım pek.
Yaldızlı kuyruğundan tutup
bir salkım üzüm gibi yersin.

İlerde bir süvari kolu gidiyor,
saptılar sola.

Uzunçarşı'yı dikine inersin.

Sandalyacılar, tavla pulcuları, tesbihçiler.

Ve sen İstanbullu,

sen kendi ellerinin hünerine alışmış olduğundan

şaşarsın İstanbullulara:

ne kadar ince, ne çeşitli hünerleri var, dersin.

Rüstem Paşa camii.

Urgancılar.

Urgancılar'da yüz parça yelkenli gemiyi

ve hesapsız katır kervanlarını donatacak kadar

urgan, halat ve dökme tunçtan çingiraklar satılır.

Zindankapı, Babacafer.

Uzakta Balıkpazarı.

Kuruyemişçiler.

Yemiş iskelesindeyiz:

sandalları, mavnaları,

güneşli karpuz kabuklarıyla

yüzüne hasret kaldığım deniz,

Sol arka lastik hava mı kaçırıyor ne?

İnip

baksam...

Yemiş iskelesinden dilenci vapuruna binip

Eyüp'te Niyet Kuyusu'na gittikti.

Elleri yumuk yumuk,

bacakları biraz çarpıktı ama,

yeşil zeytin tanesi gibi gözler.

Kaşlar da hilâl gibi çekikti.

Tam Kasımpaşa'ya yaklaştık, beyaz başörtüsü...

Lastik hava kaçırıyor.
Derdine deva bulmazsak eğer...
Dur bakalım Babacafer...

Üç numrolu kamyonet durdu.

Karanlık.

Kriko.

Pompa.

Eller.

Küfreden ve küfrettiğine kızan elleri

lastikte ve ihtiyar tekerlekte dolaşırken

Ahmet hatırladı:

bir gece nüzüllü babaannesini

sedirden sedire taşırken

kadıncağız...

İç lastik boydan boya patladı.

Yedek?

Yok.

Dağlarda avaz avaz

imdat istemek?

Sen Süleymaniyelisin oğlum Ahmet,

sana tek başına verilmiştir üç numrolu kamyonet.

Hem, hani bir koyun varmış,

kendi bacağından asılan bir koyun.

Süleymaniyeli şoför Ahmet

soyun...

Soyundu.

Ceket, külot, pantol, don, gömlek ve kalpak
ve kırmızı kuşak,
Ahmet'i postallarının üstünden çırilçıplak
bırakarak
dış lastiğin içine girdiler,
şişirdiler.

Bu şarkı nihaventtir.
Deniz kıyısında bir şehir...
Beyaz başörtüsü...

Saatta elli yapıyoruz...
Dayan ömrümün törpüsü,
dayan da dağlar anadan doğma görsün şoför Ahmet'i,
dayan arslan...

Hiçbir zaman
böyle merhametli bir ümitle sevmeyi
hiçbir insan
hiçbir âleti...

"23,, SENTLİK ASKERE DAİR

Mister Dalles,
sizden saklamak olmaz,
hayat pahalı biraz bizim memlekette.
Meselâ iki yüz gram et alabilirsiniz,

koyun eti,
Ankara'da 23 sente,
yahut iki kilo kuru soğan,
yahut bir kilodan biraz fazla mercimek,
elli santim kefen bezi yahut,
yahut da bir aylığına
yirmi yaşlarında bir tane insan,
erkek,

ağzı burnu, eli ayağı yerinde,
üniforması, otomatiği üzerinde,
yani öldürmeğe, öldürülmeğe hazır,

belki tavşan gibi korkak,
belki toprak gibi akıllı,
belki gençlik gibi cesur,
belki su gibi kurnaz
(her kaba uymak meselesi),
belki ömründe ilk defa denizi görecek,
belki ava meraklı, belki sevdalıdır.
Yahut da aynı hesapla Mister Dalles
(tanesi 23 sentten yani)
satarlar size bu askerlerin otuz beşini birden
İstanbul'da bir tek odanın aylık kirasına,
seksen beş onda altısını yahut
bir çift iskarpın parasına.
Yalnız bir mesele var Mister Dalles,
her halde bunu sizden gizlediler!
Size tanesini 23 sente sattıkları asker
mevcuttu üniformanızı giymeden önce de,
mevcuttu otomatiksiz filân,
mevcuttu sadece insan olarak,
mevcuttu,
tuhafınıza gidecek,
mevcuttu,
hem de çoktan mı çoktan,
daha sizin devletin adı bile konmadan.
Mevcuttu, işiyle gücüyle uğraşıyordu,
meselâ, Mister Dalles,
yeller eserken yerinde sizin New York'un,
kurşun kubbeler kurdu o
gökkubbe gibi yüksek,
haşmetli, derin.

Elinde Bursa bahçeleri gibi nakışlandı ipek.

Halı dokur gibi yonttu mermeri

ve nehirlerin bir kıyısından öbür kıyısına

ebem kuşağı gibi attı kırk gözlü köprüleri.

Dahası var Mister Dalles,

sizin dilde anlamı pek de belli değilken henüz

zulüm gibi,

hürriyet gibi,

kardeşlik gibi sözlerin,

dövüştü zulme karşı o,

ve istiklâl ve hürriyet uğruna

ve milletleri kardeş sofrasına dâvet ederek,

ve yarın yanağından gayrı her yerde,

her şeyde,

hep beraber

diyebilmek için.

yürüdü peşinde Bedreddin'in.

O, tornacı Hasan, köylü Memet, öğretmen Ali'dir,

kaya gibi yumruğunun son ustalığı:

922 yılı 9 Eylülüdür.

Dedim ya, Mister Dalles,

her halde bütün bunları sizden gizlediler.

Ucuzdur vardır illeti.

Hani şaşmayın,

yarın çok pahalıya mal olursa size

bu 23 sentlik asker,

yani benim fakir, cesur, çalışkan milletim,

her millet gibi büyük Türk milletli.

1953

BU VATANA NASIL KIYDILAR?

İnsan olan vatanını satar mı?
Suvun içip ekmeğini yediniz.
Dünyada vatandan aziz şey var mı?
Beyler bu vatana nasıl kıydınız?

Onu didik didik didiklediler,
saçlarından tutup sürüklediler,
götürüp kâfire : «Buyur...» dediler.
Beyler bu vatana nasıl kıydınız?

Eli kolu zincirlere vurulmuş,
vatan çırıl çıplak yere serilmiş.
Oturmuş göğsüne Teksaslı çavuş.
Beyler bu vatana nasıl kıydınız?

Günü gelir çarh düzüne çevrilir,
günü gelir hesabınız görülür.
Günü gelir sualiniz sorulur :
Beyler bu vatana nasıl kıydınız?

1959

VASIYET

Yoldaşlar, nasıp olmazsa görmek o günü,
ölürsem kurtuluştan önce yanı,
alıp götürün
Anadolu'da bir köy mezarlığına gömün beni.

Hasan beyin vurdurduğu
ırgat Osman yatsın bir yanımda
ve çavdarın dibinde toprağa çocuklayıp
kırkı çıkmadan ölen şehit Ayşe öbür yanımda.

Tiraktörlerle türküler geçsin altbaşından mezarlığın.
Seher aydınlığında taze insan, yanık benzin kokusu,
tarlalar ortamalı, kanallarda su,
ne kuraklık, ne candarma korkusu.

Biz bu türküleri elbette işitecek değüüz,
toprağın altında yatar upuzun
çürür kara dallar gibi ölüler
toprağın altında sağıır, kör, dilsiz.

Ama bu türküleri söylemişim ben,
daha onlar düzüümeden
duymuşum yanık benzin kokusunu
traktörlerin resmi bile çizilmeden.

Benim sessiz komşulara gelince,
şehit Ayşe'yle ırgat Osman
çektiler büyük hasreti sağlıklarında
belki de farkında bile olmadan.

Yoldaşlar, öürsem o günden önce yani,
— öyle gibi de görünüyor —
Anadolu'da bir köy mezarlığına gömün beni
ve de uyarına gelirse,
tepemde bir de çınar olursa
taş maş da istemez hanl....

1953, 27 Nisan

VATAN HAINİ

«Nâzım Hikmet vatan hainliğine devam ediyor hâlâ.
Amerikan emperyalizminin yarı sömürgesiylz» dedi Hikmet.
«Nâzım Hikmet vatan hainllğine devam ediyor hâlâ.»
Blr Ankara gazetesinde çıktı bunlar, üç sütun üstüne, kapkara
haykıran puntolarla,
bir Ankara gazetesinde, fotoğrafı yanında Amiral Vlyamson'un.
66 santimetre karede gülüyor, ağzı kulaklarında, Amerikan
[amirali
Amerika bütçemize 120 milyon lira hibe etti, 120 milyon lira.
«Amerikan emperyalizminin yarı sömürgesiyiz dedi Hikmet
Nâzım Hikmet vatan halnllğine devam ediyor hâlâ.»

Evet, vatan hainiyim, siz vatanperverseniz, siz yurtseverseniz,
[ben yurt hainiyim, ben vatan hainiyim.

Vatan çiftliklerinizse,

kasalarınızın ve çek defterlerinizin içindekilerse vatan,

vatan, şose boylarında gebermekse açlıktan,

vatan, soğukta it gibi titremek ve sıtmadan kıvranmaksa yazın,

fabrikalarınızda al kanımızı içmekse vatan,

vatan tırnaklarıysa ağalarınızın,

vatan, mızraklı ilmühalse, vatan, polis copuyşa,

ödeneklerinizse, maaşlarınızsa vatan,

vatan, Amerikan üsleri, Amerikan bombası, Amerikan

[donanması topuyşa,

vatan, kurtulmamaksa kokmuş karanlığınızdan,

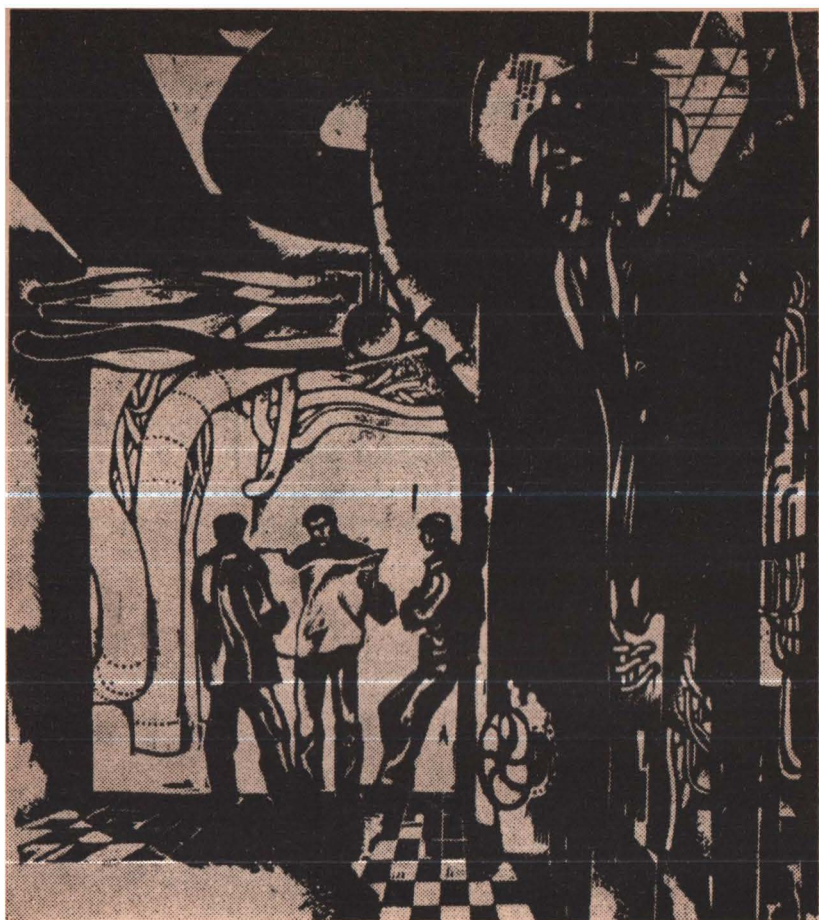
ben vatan hainiyim.

Yazın üç sütun üstüne kapkara haykıran puntolarla :

Nâzım Hikmet vatan hainliğine devam ediyor hâlâ.

28.7.1962

EMEKÇİ HALKIMIZ

Juli Mintschew
Muşamba
baskı
Bulgaristan

TÜRK KÖYLÜSÜ

Topraktan öğrenip
 kitapsız bilendir,
Hoca Nasreddin gibi ağlayan
 Bayburtlu Zihni gibi gülendir.
Ferhad'dır,
 Kerem'dir
 ve Keloğlan'dır.
Yol görünür onun garip serine,
analar, babalar umudu keser.
Kahpe felek ona æder oyunu.
Çarşamba'yı sel alır,
bir yâr sever
 el alır,
kanadı kırılır
 çöllerde kalır.

ölmeden mezara koyarlar onu.

O, «Yunusu bıçâredir,

baştan ayağa yâredir,»

ağu içer su yerine.

Fakat bir kerre bir derd anlayan düşmesin önlerine
ve bir kerre vakterlişip :

« — Gayrık, yeter!..»

demesinler.

Ve bir kerre dediler mi :

« İsrafil surunu urur

mahlukat yerinden durur »

toprağın nabızı başlar

onun nabızlarında atmaya.

Ne kendi nefsinı korur

ne düşmanı kayırır,

« dağları yırtıp ayırır,

kayalar kesip yol eyler abıhayat akıtmaya... »

ONLAR

Onlar ki toprakta karınca,
suda balık,
havada kuş kadar
çoktur; çokturlar;
korkak,
cesur,
câhil,
hakim
ve çocukturlar
ve kahreden
yaratan ki onlardır,
destânımızda yalnız onların mâceraları vardır.

Onlar ki uyup hainin iğvâsına

sancaklarını elden yere

[düşürürler

ve düşmanı meydana koyup

kaçarlar evlerine

ve onlar ki bir nice mürtede hançer üşürürler

ve yeşil bir ağaç gibi gülün

ve merasimsiz ağlayan

ve ana avrat küfreden ki onlardır,

destânımızda yalnız onların mâceraları vardır.

Demir,

kömür

ve şeker

ve kırmızı bakır

ve mensucat

ve sevda ve zulüm ve hayat

ve bilcümle sanayi kollarının

ve gökyüzü

ve sahra

ve mavi okyanus

ve kederli nehir yollarının,

sürülmüş toprağın ve şehirlerin bahtı

bir şafak vakti değişmiş olur,

bir şafak vakti karanlığın kenarından

onlar ağır ellerini toprağa basıp

doğruldukları zaman.

En bilgin aynalara

en renkli şekilleri aksettiren onlardır.

Asırda onlar yendi, onlar yenildi.

Çok sözler edildi onlara dair

ve onlar için :

zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri yoktur,

denildi.

SİMAVNE KADISI OĞLU ŞEYH BEDREDDİN DESTANI

9.

Sıcaktı.

Sıcak.

Sapı kanlı, demiri kör bir bıçaktı

sıcak.

Sıcaktı.

Bulutlar doluydular,

bulutlar boşanacak

boşanacaktı.

O, kımıldanmadan baktı,

kayalardan

iki gözü iki kartal gibi indi ovaya.

Orda en yumuşak, en sert

en tutumlu en cömert,
en

seven,

en büyük, en güzel kadın :

TOPRAK
nerdeyse doğuracak
doğuracaktı.

Sıcaktı.

Baktı Karaburun dağlarından O
baktı bu toprağın sonundaki ufka
çatarak kaşlarını :

Kırlarda çocuk başlarını
kanlı gelincikler gibi koparıp
çırılçıplak çıgıllıkları sürükleyip peşinde
beş tuğlu bir yangın geliyordu karşıdan ufku sarıp.
Bu gelen

Şehzâde Murat'tı.

Hükmü hümâyun sâdır olmuştu ki şehzâde Murad'ın
ismine

Aydın eline varıp
Bedreddin halifesi mülhid Mustafa'nın başına ine.

Sıcaktı.

Bedreddin halifesi mülhid Mustafa baktı,
baktı köylü Mustafa.

Baktı korkmadan

kızmadan
gülmeden.

Baktı dımdik
dosdoğru.

Baktı O.

En yumuşak, en sert
en tutumlu, en cömert,

en

seven,

en büyük, en güzel kadın :

TOPRAK

nerdeyse doğuracak
doğuracaktı.

Baktı.

Bedreddin ylgıtları kayalardan ufka baktılar.

Gitgide yaklaşıyordu bu toprağın sonu

fermanlı bir ölüm kuşunun kanatlarıyla.

Oysa ki onlar bu toprağı,

bu kayalardan bakanlar, onu,

üzümü, inciri, narı,

tüyleri baldan sarı,

sütleri baldan koyu davarları,

ince bell, aslan yeleli atlarıyla

duvarsız ve sınırsız

bir kardeş sofrası gibi acmıştılar.

Sıcaktı.

Baktı.

Bedreddin ylgıtları baktılar ufka..

En yumuşak, en sert,

en tutumlu, en cömert,

en

seven,

en büyük, en güzel kadın :

TOPRAK

nerdeyse doğuracak
doğuracaktı.

Sıcaktı.

Bulutlar doluydular.

Nerdeyse tatlı bir söz gibi ilk damla düşecekti yere.

Birden -

- bire

kayalardan dökülür

gökten yağar

yerden biter gibi,

bu toprağın verdiğil en son eser gibi

Bedreddin yığıtları şehzade ordusunun karşısına çıktılar.

Dikişsiz ak libaslı

baş açık

yalnayak ve yalın kılıçtılar.

Mübalâğa cenk olundu.

Aydın'ın Türk köylüleri,

Sakızlı rum gemliler,

Yahudi esnafları,

on bin mülhid yoldaşı Börklüce Mustafa'nın
düşman ormanına on bin balta gibi daldı.

Bayrakları al, yeşil,

kalkanları, kakma, tolgası tunç

saflar

pâre pâre edildi ama,

boşanan yağmur içinde gün inerken akşama

on binler iki bin kaldı.

Hep bir ağızdan türkü söyleyip

hep beraber sulardan çekmek ağı,

demiri oya gibi işleyip hep beraber,

hep beraber sürebilmek toprağı,

ballı incirleri hep beraber yiyebilmek,
yârın yanağından gayrı her şeyde

her yerde

hep beraber

diyebilmek

için

on binler verdi sekiz binini...

Yenildiler.

Yenenler, yenilenlerin

dikişsiz, ak gömleğinde sildiler

kılıçlarının kanını.

Ve hep beraber söylenen bir türkû gibi

hep beraber kardeş elleriyle işlenen toprak

Edirne sarayında damızlanmış atların

eşildi nallarıyla.

Tarihsel, sosyal, ekonomik şartların

zarurî neticesi bu!

deme, bilirlimi

O dediğin nesnenin önünde kafamla eğilirim.

Ama bu yürek

o, bu dilden anlamaz pek.

O, «hey gidi kambur felek,

hey gidi kahbe devran hey»,

der.

Ve teker teker,

bir an içinde,

omuzlarında dilim dilim kırbaç izleri,

yüzleri kan içinde

geçer çıplak ayaklarıyla yüreğime basarak

geçer Aydın ellerinden Karaburun mağlupları...

GENÇLİK MARŞI

**Yenilmez bayrağıyız ilerinin
Güzel yurdumuzda halktan yanayız
Düşmanıyız karanlığın gerinin
Dünyada barıştan halktan yanayız**

**Halk için gerçekten hürriyet için
İleri ferah bir memleket için
Çelik bir imanla yürüyelim biz
Biz su katılmamış yurtseverleriz**

Halka açılmalı ardına kadar
Bilimi hapseden altın kapılar
Büyük Türk halkının hakkıdır bilgi
İçtiği su yediği ekmek gibi

Halk için gerçekten hürriyet için
İleri ferah bir memleket için
Çelik bir imanla yürüelim biz
Biz su katılmamış yurtseverleriz

İstanbul, 1950.

SENİ DÜŞÜNÜYORUM

— S. Üstünel yoldaşa armağan —

Türkiye Komünist Partisi,

T.K.P.'em benim,

seni düşünüyorum.

**Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsın,
en büyük ustalığımız,**

en ince hünerlimizsin,

sen aklımız, yüreğimiz ve yumruğumuzsun.

Dünyada bir anılır şanlı soyun var:

küçük kardeşisin V.K.P. (b)'nin.

Sen mübarek alındaki yara yerinle

ve işçi bileklerinde zincir izleriyle göründün bana,

yürüyorsun dimdik, pırıl pırıl.

Ömrümde yalnız seninle

ve senin safında olmakla övündüm.

Bacıminkiler gibi gök gözlü şehrim,
İstanbul'um,
seni düşünüyorum.

Oturmuşsun deniz kıyısına,
bakıyorsun limana giren Amerikan zırhlısına.
Hastasın, açsın, öfkeliisin.
O da bakıyor sana,
hem de nasıl,
efendinmiş.

patronunmuş,
sahıblınmış gibi ltoğlu it.

Bozkırdaki tarlalar sizi düşünüyorum.
Belki karasapanla sürülürdünüz,
kavruk olurdu ekininiz,
kavruktu mavruktu, buğday idi ya,
Amerikan şimdi beton dökmüş oraya,
ölüme uçak alanı yapmış sizi.

Uzun uzun şoseler sizi düşünüyorum.
Üstünüzden kervan geçmez, kuş uçmaz,
ölmeğe, öldürmeğe gidilir yalnız.

Seni düşünüyorum tornacı Rahmi.
Belki bu sabah basıldı evin,
belki şimdi Birinci Şubedesin,
kolların kelépceli arkadan,
kan içinde yüzün gözün.

Biliyorum söyletemezler:
«Barış Yolu» dergisini kimden alıp dağıttığını.

Seni düşünüyorum Hasanoğlu Hüseyin.
Mangalardan, birinin bilmem kaçınıcı eri.
Selâm vermedin diye, çipil teğmen,
basıyor tokadı sana.
Sen sınıksıkı duruyorsun,
yüzünde beş parmağın yeri.
Biliyorum, Hasan oğlu Hüseyin
kaçacaksın,
katletmeye gitmeyeceksin,
Kore'de kardeşleri.

Seni düşünüyorum Hatçe kadın.
İnsandan çok arık toprağa benziyorsun,
hayır, topraksızlığa.
Beş çocuk doğurdun, üçü öldü.
Fakir köy halkını peşine taktın,
gidiyorsun zaptetmeye
süngülerin ardındaki bey toprağını.

Üniversiteli kız seni düşünüyorum.
İçerdesin bir yıldır,
en az üç yıl verecekler.
Bana bir şiirli okumuştun,
sesin kulağımda hâlâ.

Seni düşünüyorum sayacı İsmail usta.
Marşal emretti, açıldı gümrük kapıları,
sen dükkânının kapısını kapattın,
zarf, kâat sattın
Galatasaray'da, postanenin orda.

Dilendin sonra,
sonra öldün veremden
ev halkıyla beraber.

Seni düşünüyorum anne.
Büsbütün perde indi mi gözlerine?
Karanlıkta mısın?

Karıcığım seni düşünüyorum.
Sütün kesildi mi büsbütün,
emziremiyor musun artık tosunumu
Memedimi?

Ev kirasını bu ay verebildin mi?
Ben aklında mıyım?

Mavi bulutlar geçiyor altın kubbelerin üzerinden,
kırmızı bacaların,
beyaz kulelerin üzerinden mavi bulutlar geçiyor.
Bakıyorum Moskova'nın pencerelerinden birinden
seni düşünüyorum memleketim,
memleketim, Türkiye'm seni düşünüyorum,
zaten bir dakika çıktığın yok aklımdan,
hasretlin dayanılır gibi değil
Moskova'da yaşamın saadeti olmasa,
burda herkes sormasa seni benden,
Sovyet insanlarından her gün mektup gelmese,
sevmese seni onlar
benim onları sevdiğim kadar.

Moskova, 9.10.1951

YAPIYLA YAPICILAR

Yapıcılar türküler söylüyor,
yapı türkü söyler gibi yapılmıyor ama.
Bu iş biraz daha zor.

Yapıcıların yüreği
bayram yeri gibi cıvı cıvı,
ama yapı yeri bayram yeri değil.
Yapı yeri toz toprak,
çamur, kar.
Yapı yerinde ayağın burkulur,
ellerin kanar.
Yapı yerinde ne çay her zaman şekerli,
her zaman sıcak,
ne ekmek her zaman pamuk gibi yumuşak,
ne herkes kahraman,
ne dostlar vefalı her zaman.

Türkü söyler gibi yapılmıyor yapı.

Bu iş biraz daha zor.

Zor mor ama

yapı yükseliyor, yükseliyor.

Saksılar konuldu pencerelere

alt katlarında.

İlk balkonlara güneşi taşıyor kuşlar

kanatlarında.

Bir yürek çarpıntısı var

her putrelinde, her tuğlasında, her kerpicinde.

Yükseliyor

yükseliyor

yükseliyor yapı kanter içinde.

1955

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFINA SELÂM

**Türkiye işçi sınıfına selâm!
Selâm yaratana!**

**Tohumların tohumuna, serpilip gelişene selâm!
Bütün yemişler dallarınızdadır.
Beklenen günler, güzel günlerimiz ellerinizdedir,
haklı günler, büyük günler,
gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde aç yatılmayan,
ekmek ,gül ve hürriyet günleri.**

**Türkiye işçi sınıfına selâm!
Meydanlarda hasretimizi haykıranlara.
toprağa ,kitaba, işe hasretimizi,
hasretimizi, ayyıldızı esir bayrağımıza.**

**Düşmanı yenecek işçi sınıfımıza selâm!
Paranın padişahlığını,
karanlığını yobazın
ve yabancıнын roketini yenecek işçi sınıfına selâm!**

**Türkiye işçi sınıfına selâm!
Selâm yaratana!**

12 Ağustos 1962

KAVGAMIZ

Renato Guttoso

1975

*Taş baskı
İtalya*

GÜNEŞİ İÇENLERİN TÜRKÜSÜ

Bu bir türkü: -

**toprak çanaklarda
güneşi içenlerin türküsü!**

bu bir örgü: -

alev bir saç örgüsü

kıvraniyor;

kanlı, kızıl bir meş'ale gibi yanıyor

esmer alınlarında

bakır ayakları çıplak kahramanların!

Ben de gördüm o kahramanları,

ben de sardım o örgüyü,

ben de onlarla

güneşe giden

köprüden

geçtim!

Ben de içtim toprak çanaklarda güneşi

Ben de söyledim o türküyü!

Yüreğimiz topraktan aldı hızını;
altın yeleli aslanların ağızını

yırtarak
gerindik!

Sıçradık;

şimşekli rüzgâra bindik!
Kayalardan
kayalarla kopan kartallar
cırpıyor ışıktı yaldızlanan kanatlarını.
Alev blikli süvariller kamçılıyor
şaha kalkan atlarını!

Akın var
güneşe akın!
Güneşi zaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!..

Düşmesin bizimle yola:
evinde ağlayanların

gözyaşlarını
boynunda ağır bir
zincir
gibi taşıyanları!

Bıraksın peşimli
kendü yüreğinin kabuğunda yaşayanları!

İşte:

şu güneşten
düşen
ateşte
milyonlarla kırmızı yürek yanıyor!

Sen de çıkar
göğsünün kafesinden yüreğini;
şu güneşten
düşen
ateşe fırlat;
yüreğini yüreklerimizle yanına at!

*Akın var
güneşe akın!
Güneş! zaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!..*

Biz topraktan, ateşten, sudan, demirden doğduk!
Güneş! emziliyor çocuklarımıza kanımız,
toprak kokuyor bakır sakallarımız!
Neş'emiz sıcak!

kan kadar sıcak,
delikanlıların rüyalarında yanan
o «an»
kadar sıcak!
Merdivenlerimizin çengelini yıldızlara asarak,
ölülerimizin başlarına basarak
yükseliyoruz
güneşe doğru!

Ölenler
döğüşerek öldüler;
güneşe gömüldüler.
Vaktimiz yok onların matemini tutmaya!

*Akın var
güneşe akın!
Güneş! zaaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!.*

Üzümleri kan damlalı kırmızı bağlar tütüyor!
Kalın tuğla bocalar~

kıvranarak
ötüyor!
Haykırdı en önde giden,
emreden!

Bu ses!
Bu sesin kuvveti,
bu kuvvet

yaralı aç kurtların gözlerine perde
vuran,
onları oldukları yerde
durduran
kuvvet!

Emret ki ölelim
emret!
Güneşi içiyoruz sesinde
Coşuyoruz,
coşuyor!..

Yangınlı ufukların dumanlı perdesinde
mızrakları göğü yırtan atlılar koşuyor!

Akın var

*güneşe akın!
Güneşi zaaaaptedeceğiz
güneşin zaptı yakın!..*

Toprak bakır
gök bakır
Haykır güneşi içenlerin türküsünü,
Hay-kır
Haykıralım!

1924

KALBİM

Göğsümde 15 yara var!..
Saplandı göğsüme 15 kara saplı bıçak!..
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak!!!

Göğsümde 15 yara var!
Sarıldı 15 yarama
kara kaygan yılanlar gibi karanlık sular!
Karadeniz boğmak istiyor beni,
boğmak istiyor beni,
kanlı karanlık sular!!!

Saplandı göğsüme 15 kara saplı bıçak.
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacekl..

Göğsümde 15 yara var!..
Deldiler göğsümü 15 yerinden,
sandılar ki vurmaz artık kalbim kederinden!
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacek!!!

Yandı 15 yarımdan 15 alev,
kırdı göğsümde 15 kara saplı bıçak..
Kalbim
kanlı bir bayrak gibi çarpıyor,
ÇAR-PA-CAK!!

1925

SALKIMSÖĞÜT

Akıyordu su
gösterip aynasında söğüt ağaçlarını.
Salkımsöğütler yıkıyordu suda saçlarını!
Yanan yalın kılıçları çarparak söğütlere
koşuyordu kızıl atlılar güneşin battığı yere!
Birden
bire kuş gibi
vurulmuş gibi
kanadından
Yaralı bir atlı yuvarlandı atından!
Bağırmadı,
gidenleri geri çağırmadı,
baktı yalnız dolu gözlerle
uzaklaşan atlıların parıldıyan nallarına!

Ah ne yazık!

Ne yazık ki ona
dört nal giden atların köpüklü boynuna bir daha
[yatmayacak,
beyaz orduların ardında kılıç oynatmayacak]

Nal sesleri sönüyor perde perde,
Atlılar kayboluyor güneşin battığı yerde!

*Atlılar atlılar kızıl atlılar,
atları rüzgâr kanatlılar!
Atları rüzgâr kanat...
Atları rüzgâr.
Atları...
At...*

Rüzgâr kanatlı atlılar gibi geçti hayat!

Akar suyun sesi dindi.
Gölgeler gölgelendi
renkler silindi.
Siyah örtüler indi
mavi gözlerine,
sarktı salkımsöğütler
sarı saçlarının
üzerine!

Ağlama salkımsöğüt
ağlama,
Kara suyun aynasında el bağlama!
el bağlama!
ağlama!

1928

**İZMİR'DEN AKDENİZ'E DÖKÜLEN
VE YAKINDA BOMBAY'DAN HİNT
DENİZİ'NE DÖKÜLECEK OLAN EMPERYALİZMİN
ŞARKI SARAN DUVARI
HAKKINDA YAZILMIŞTIR**

Karataştan çerçeveye gömülen,
güneşi parça parça bölen
demir parmaklık..

Dayadım

alnımı

demir parmaklığa;

parmaklık alnıma

gömüldü.

Kemikli geniş alnımı parça parça böldü..

Alnım :

parmaklığa dayalı.

Yüzüm :

kana boyalı.

Bu kan benim kanım.

Eşyayı bu kanlı perdeden görüyor gözüm.

Kara taştan çerçeveye gömülen,
güneşi parça parça bölen
demir par-mak-lık

Orda;

o duvarda,
o duvarın dibinde
bizimkilerin bağlandı kolları.

O duvarı

bizim için yaptılar..

O duvar

darağaçlarının sabunlu ipi

gibi

parlıyor.

O duvar;

o duvarda keskinliği var
taze kanlı etleri parçalayan
yosunlu, ıslak

dişlerin...

O duvar;

gözleri afyon dumanlı keşişlerin
bellerindeki kara kuşak gibi sarılmış
kürenin gırtlığına!.

O duvarın ilk temel taşı,

emperyalizmin ilk adımından geliyor.

O duvarın dibinde,

bizimkilerin

Eyfeller gibi kemikleri yükseliyor.

O duvarın bir ucu:

tahta sapanlı sarı Çin'de;

öbür ucu:

çelikleri elektrikli New-York'un içinde.

Her bankada hisse senetleri var

onun.

O duvar

Lortlar kamarasından lord Gürzon'un

noktaları imparator armalı bir nutku gibi geçiyor.

Eyfel'in tepesinden avlarını seçiyor,

dayanarak Hindenburg'un altın çivili heykeline

topluyor Berlin sokaklarını eline.

O duvarın taşlarına sürterek dilini

kara gömlekli Musolini

bekliyor nöbet.

İtalya'nın çizmesi

yüzüyor kanda!!

O duvar

İkinci bir Balkan gibi yükseliyor Balkan'da!

O duvar

O duvar, o duvar...

O duvarın dibinde

bizimkiler kurşunlanıyorlar!..

O duvar

kadar

uzun bir destanı var,

o duvarın dibindeki her bir karış yerin.

O duvarın dibinde ölenlerin

koparıyorlar erkekliğini,

gençlik aşısı yapmak için

milyonerlerin

kibrit çöpünden frengili iskeletlerine!

Milyonerler

gömölüp orospuların etlerine
bir radyo-konser gibi dinliyorlar:
o duvarın dibinde verilen
kurşun sesiyle yere serilen
idam emirlerinin.

O duvar,

o duvarın dibinde seferberlik var.
1914'den daha büyük,
daha mel'un
bir seferberlik...

Karanlıklar

Güneş altında nasıl kaçarsa bir deliğe,
koşuyor emperyalistler
bu seferberliğe :
Britanya dretnotlarının cemiyeti akvamı,
beyaz eldivenleri barut kokan diplomat,
çürümüş insan eti müstahsili
emperyalist Jeneral,

II'nci Enternasyonal;

zehirli çiçeklerini toplamak için

«din» in
toprağını gübreliden, kazan,
eserlerini banknotlara yazan
filozof,

permanganatın âşıkı şair,
ölüm şuaı satan kimyager,
hepsi seferber,
seferber

o duvarın bayrağı altında..

O duvar,

o duvar, o duvar,

O duvarın dibinde

bizimkiler kurşunlanıyorlar...

CEVAP

O duvar
o duvarınız,

vız gelir bize vızl.

Bizim kuvvetimizdeki hız,
ne bir din adamının dumanlı vadinden,
ne de bir hülyanın gönlü yakışındandır.

O yalnız

tarihin o durdurulmaz akışındandır.

Bize karşı koyanlar,
karşı koymuş demektir.

Maddede hareketin,
yürüyen cemiyetln

özeli kanunlarına.

Sükûn yok, hareket var
bugün yarına çıkar,
yarın bugünü yıkar
ve bu durmadan akar
akar
akar.

Biz bugünün kahramanı,
yarının
münadisiyiz.
Bu durmadan akan,
yıkıp yapan
akışın
çizgilenmiş sesiyiz.

Biz,
adımlarını tarihin akışına uyduran
temelleri çöken emperyalizme vuran,
yarını kuran -
- larız.

O duvar
o duvarınız,
vız gelir bize vız!..

1925

GÜNEŞİN SOFRASINDA SÖYLENEN TÜRKÜ

Dalgaları karşılayan gemiler gibi,
gövdelerimizle karanlıkları yara yara
çıktık, rüzgârları en serin
uçurumları en derin
havaları en ışıklı sıra dağlara.
Arkamızda bir düşman gözü gibi karanlığın yolu.
Önümüzde bakır taslar güneş dolu.
Dostların arasındayız!
Güneşin sofrasındayız!

Dağlarda gölgeniz göklere vursun,

göz göze

yan yana

durun çocuklar.

Tasları birbirine vurun çocuklar.

Doldurun çocuklar,

doldurun

doldurun

doldur içelim.

Başları

göklere

atalım

serden geçelim..

Heeeeey, nerden geçelim?

Yalnayak

koşarak

devlerin

geçtiği

yerden geçelim

Heeey

hop

Heeeeey

hep

birden geçelim.

Doldurun çocuklar,

doldurun

doldurun

doldur içelim.

Dostların arasındayız!

Güneşin sofrasındayız!..

YÜRÜYEN ADAM

Alnı yukarda
kırmızı boyun atkısı rüzgârda,
yürüyor.

Yürüyor adım adım
Yürüyor ağır ağır
yürüyor...

Rüzgâr deniz gibi köpürüyor
esiyor deniz rüzgâr gibi.
Akıyor iki yandan ışıklar
düşen yıldızlar gibi.

Sesler geliyor derinden
kalbin uzak sahillerinden:

— Nereye gidiyorsun yavrum benim nereye?
Dön sevgilim,
dön kardeşim,
dön evimin erkeği, dön geriye..

Yürüyor o
ıslıkla kızgın bir ölüm marşı çalarak.
Yürüyor o
gövdesi bir gemi gibi yükselerek, alçalarak.
Yürüyor adım adım
Yürüyor ağır ağır
yürüyor...

Kimbilir
belki bir daha sokmayacak parmaklarını
dizi dibinde dikiş diken kardeşinin
sarı saçlarına,
ve belki bir daha altında yatıp
güneşe giden yeşil bir yola bakar gibi
bakmayacak
gürgen ağaçlarına...

Yürüyor o, yürüyor

Açık geniş adımlarla arşınıyor yolları

Ağır iki balyoz gibi sallanıyor kolları.

Kıllı göğsü bir kalkan gibi kabark...

İşitmiyor artık

hep aynı tahta masanın başında akşamliyan

hasta topal dostların

kalbe karanfil ruhu gibi damliyan

sözlerini.

Çıplak

iki pıçak

gibi çekmiş yüzünde gözlerini

yürüyor düşmana doğru.

YÜRÜYOR ADIM ADIM

YÜRÜYOR AĞIR AĞIR

YÜRÜYOR...

1929

**KEREM
GİBİ**

Hava kurşun gibi ağır!!

Bağır

bağır

bağır

bağırıyorum.

Koşun

kurşun

erit-

meğe

çağırıyorum...

O diyor ki bana:

-Sen kendi sesinle kül olursun ey!

Kerem

gibi

yana

yana...

«Deeeeert

çok,

hemdert

yok»

«Yürek-
-lerin

kulak-
-ları

sağır...

Hava kurşun gibi ağır...

Ben diyorum ki ona:

— Kül olayım

Kerem

gibi

yana

yana.

Ben yanmasam

sen yanmasan

biz yanmasak,

nasıl

çıkarm

karan-

-lıklar

aydın-

-lığa..

Hava toprak gibi gebe.

Hava kurşun gibi ağır.

Bağır

bağır

bağır

bağırıyorum.

Koşun

kurşun

erit-

-meğe

çağırıyorum...

1930 Mayıs

VEDA

Hoşça kalın
dostlarım benim
hoşça kalın...

Sizi canımda
canımın içinde,
kavgamı kafamda götürüyorum.

Hoşça kalın
dostlarım benim
hoşça kalın...

Resimlerdeki kuşlar gibi
dizilip üstüne kumsalın,
mendil sallamayın bana,
istemez...

Ben dostların gözünde kendimi
boyu boyunca görüyorum...

A dostlar

a kavga dostu

iş kardeşi

a yoldaşlar a!!!.

Tek hecesiz elveda...

Geceler sürececek kapımın sürgüsünü,

pencerelerde yıllar örececek örgüsünü.

Ve ben bir kavga şarkısı gibi haykıracağım

mapusane türküsünü.

Yine görüşürüz

dostlarım benim

yine görüşürüz...

Beraber güneşe güler,

beraber dövüşürüz...

A dostlar

a kavga dostu

iş kardeşi

a yoldaşlar a!!!.

ELVEDA..!!....

SIRADAKİ

**Başladı işte
Bitirdi işi...**

**Başlarken avaz avaz bağırmadı.
Bitirdi ve:**

**-Gelin seyredin, diye
dört yanı çağırmadı.**

**O milyonların milyonda biridir.
O bir sıra neferidir.**

Damarlarındaki bilmem hangi suyun kanı değil..
O bir yarış hayvanı değil.
Yüzü herkesin yüzüne benzer.
Su içer ağzıyla
ayaklarıyla gezer...

Onun için; başlıyan, biten, başlıyan iş var.
sorgu soruş yok...
Gidiş var.
Duruş yok...

O milyonların milyonda biridir.
O bir sıra neferidir...

1930

İŞTE BÖYLE LÂZ İSMAİL

İlerleyen aydınlığın içindeyim
Ellerim iştahlı, dünya güzel.

Gözlerim doyamıyor ağaçlara
Ağaçlar öyle ümitli, öyle yeşil.

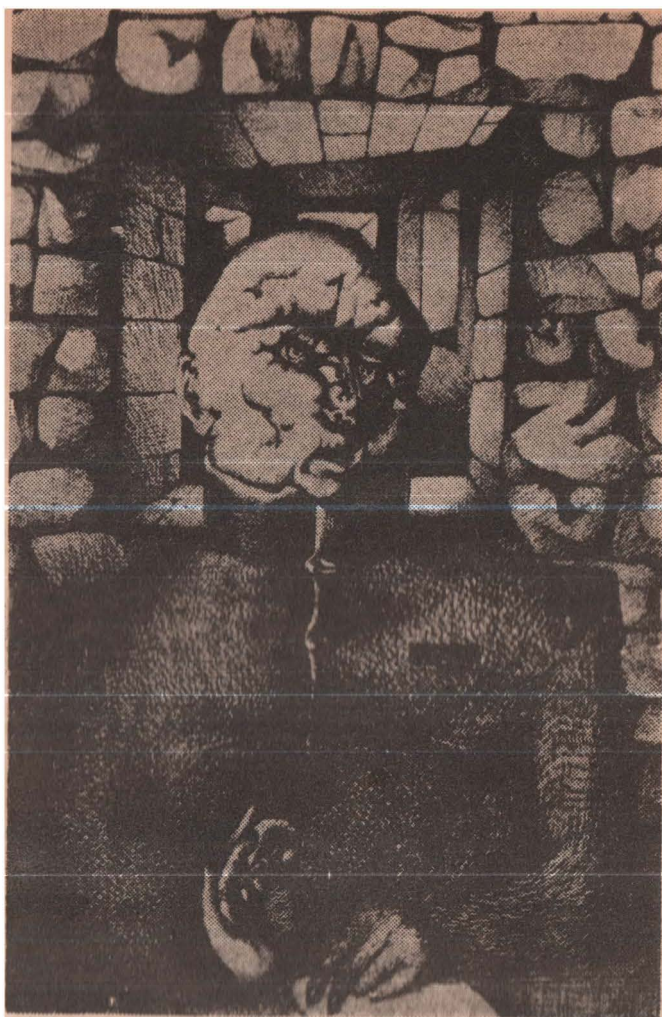
Güneşli bir yol gidiyor dutlukların arkasından
Mapusane revirinde pencerezeyim.

Duymuyorum ilâçların kokusunu,
bir yerlerde karanfiller açmış olacak.

İşte böyle Lâz İsmail,
mesele esir düşmekte değil,
teslim olmamakta bütün mesele!

Bursa Cezaevi, 1948

HAPISLIK

Salvador Puebla
1975

Desen
Venezuela

KARIMA MEKTUP

33 - 11 - 11

Bursa

Haplsane

Bir tanem!

Son mektubunda :

«Başım sızlıyor
yüreğim sersem!»

diyorsun.

«Seni asarlarsa
seni kaybedersem;»

diyorsun;

«yaşıyamam!»

Yaşarsın kanoğım,
kara bir duman gibi dağılır hatıram rüzgârda;
yaşarsın, kalbimin kızıl saçlı bacısı
en fazla bir yıl sürer

yirminci asırlılarda

ölüm acısı.

Ölüm
bir ip te sallanan bir ölü,
Bu ölüme bir türlü

razı olmuyor gönlüm.

Fakat
emin ol ki sevgili;
zavallı bir çingenenin

kıllı, ayyah bir örümceğe benzeyen eli
geçilecekse eğer

ipli boğazıma,

mavi gözlerimde korkuyu görmek için

boşuna bakacaklar

Nâzıma!

Ben,
alaca karanlığında sen sabahımın
dostlarımı ve seni görecekim,
ve yalnız
yarı kalmış bir şarkının acısını

toprağa götüreceğim...

Karım benim!

İyi yürekli,

altın renkli,

gözleri baldan tatlı arım benim :

ne diye yazdım sana

istendiğini idâmımın,

daha dâva ilk adımında

ve bir şalgam gibi koparmıyorlar

kellesini adamın.

Haydi bunlara boş ver.

Bunlar uzak bir ihtimal.

Paran varsa eğer

bana fanila bir don al,

tuttu bacağımın sıyatık ağrısı,

ve unutma ki

dalma iyi şeyler düşünmeli

bir mahpusun karısı.

[İSTANBUL
HAPİSANESİNDEN]

**İstanbul'da, Terkifane avlusunda,
güneşli bir kış günü, yağmurdan sonra,
bulutlar, kırmızı kiremitler, duvarlar ve benim yüzüm
yerde, su birikintilerinde kımıldanırken,
ben, nefsimin ne kadar cesur, ne kadar alçak,
ne kadar kuvvetli, ne kadar zayıf şeyi varsa
hepsini taşıyarak :
dünyayı, memleketimi ve seni düşündüm...**

1939 Şubat
İstanbul Tevkifhanesi

Sevgilim,
başlar önde, gözler alabildiğine açık.
yanan şehirlerin kızıltısı,
çiğnenen ekinler
ve bitmez tükenmez ayak sesleri :
gldiliyor.

Ve insanlar katlediliyor :
ağaçlardan ve danalardan
daha rahat
daha kolay
daha çok.

Sevgilim,
bu ayak sesleri, bu katliâmda
hürriyetimi, ekmeğimi ve seni kaybettiğim oldu.
fakat açlığın, karanlığın ve çığlıkların içinden
güneşli elleriyle kapımızı çalacak olan
gelecek günlere güvenimi kaybetmedim hiçbir zaman...

Fevkalâde memnunum dünyaya geldiğime,
toprağını, aydınlığını, kavgasını ve ekmeğini seviyorum.
Kutrunun ölçüsünü santimine kadar bilmeme rağmen
ve meçhulüm değilken güneşin yanında oyuncaklığı
dünya, inanılmayacak kadar büyüktür benim için.
Dünyayı dolaşmak,
görmediğim balıkları, yemişleri, yıldızları görmek isterdim.
Halbuki ben
yalnız yazılarda ve resimlerde yaptım Avrupa yolculuğumu.
Mavi pulu Asya'da damgalanmış
bir tek mektup bile alamadım.
Ben ve bizim mahalle bakkalı
ikimiz de kuvvetle meçhulüz Amerika'da.
Fakat ne zarar,
Çin'den İspanya'ya, Ümit Burnu'ndan Alaska'ya kadar
her mili bahride, her kilometrede dostum ve düşmanım var.
Dostlar ki bir kere bile selâmlaşmadık
aynı ekmek, aynı hürriyet, aynı hasret için ölebiliriz.

Ve düşmanlar ki kanıma susamışlar
kanlarına susamışım.

Benim kuvvetim :
bu büyük dünyada yalnız olmamaklığımdır.
Dünya ve insanları yüreğimde sır
ilimimde muamma değildirler.

Ben kurtarıp kellemi nida ve sual işaretlerinden,
büyük kavgada
açık ve endişesiz
girdim safıma.

Ve dışında bu safın
toprak ve sen
bana kâfi gelmiyorsunuz.

Halbuki sen harikulâde güzelsin
toprak sıcak ve güzeldir.

BİR CEZAEVİNDE TECRİTTEKİ ADAMIN MEKTUPLARI

3

Bugün pazar.

Bugün beni ilk defa güneşe çıkardılar.

**Ve ben ömrümde ilk defa gökyüzünün bu kadar benden uzak
bu kadar mavi
bu kadar geniş olduğuna şaşarak
kımıldanmadan durdum.**

Sonra saygıyla toprağa oturdum,

dayadım sırtımı duvara.

Bu anda ne düşmek dalgalara,

bu anda ne kavga, ne hürriyet, ne karım.

Toprak, güneş ve ben...

Bahtiyarım...

1938

1945 YILI ARALIK AYININ DÖRDÜ

İlk göz göze geldiğimiz günkü elbiseni çıkar sandıktan,
giyin, kuşan,
benze bahar ağaçlarına:..
Hapisten

mektubun içinde yolladığım karanfili tak saçlarına;
kaldır, öpülesi çizgilerle kırıışık beyaz, geniş alnını,
böyle bir günde bir isyan bayrağı gibi güzel olmalı
ne münasebet.
böyle bir günde bir isyan bayrağı gibi güzel olmalı
Nâzım Hikmet'in kadını...

HAPİSTE YATACAK OLANA BAZI ÖĞÜTLER

Dünyadan, memleketinden, insandan
umudun kesik değil diye
ipe çekilmeyip de
atılırsan içeriye,
yatarsan on yıl, on beş yıl
daha da yatacağından başka,

«Sallansaydım ipin ucunda
bir bayrak gibi keşke»
demeyeceksin.

yaşamakta ayak direyeceksin.
Belki bahtiyarlık değildir artık,
boynunun borcudur fakat,
düşmana inat,
bir gün fazla yaşamak.

İçerde bir tarafınla yapıpalnız kalabilirsin
koyunun dibindeki taş gibi.

Fakat öbür tarafın

dünyanın kalabalığına
öylesine karışmalı ki,
sen ürpermelisin içerde,
dışarda kırk günlük yerde yaprak kıpırdasa.

İçerde mektup beklemek,
yanık türküler söylemek bir de,
bir de gözünü tavana dikip sabahlamak
tatlıdır ama tehlikelidir.

Tıraştan tıraşa yüzüne bak,
unut yaşını.

koru kendini bittten,

bir de bahar akşamlarından;
bir de ekmeği
son lokmasına dek yemeyi,
bir de oğız dolusu gülmeyi unutma hiçbir zaman.

Bir de kimbilir,
sevdiğin kadın seni sevmez olur,
ufak iş, deme,
yemyeşil bir dal kırılmış gibi gelir,
içerdeki adama.

İçerde gülü, bahçeyi düşünmek fena,
dağları, deryaları düşünmek iyi.
Durup dinlenmeden okumayı yazmayı,
bir de dokumacılığı tavsiye ederim sana,
bir de ayna dökmeyi.

Yani içerde on yıl, on beş yıl,
daha da fazlası hattâ
geçirilmez değil,
geçirilir,
kararmasın yeter ki
sol memenin altındaki cevahir!

Mayıs 1949

FAŞİZME KARŞI

Carole M. Byard

1974

Taş baskı

ABD

6 ARALIK 1945

Onlar ümidin düşmanıdır, sevgilim,
akar suyun,

meyve çağında ağacın,
serpilip gelişen hayatın düşmanı.

Çünkü ölüm vurdu damgasını alınlarına :

—çürüyen diş, dökülen et—,

bir daha geri dönmek üzre yıkılıp gidecekler.

Ve elbette ki, sevgilim ,elbet,

dolaşacaktır elini kolunu sallaya sallaya,

dolaşacaktır en şanlı elbisesiyle : İşçi tulumuyla

bu güzelim memlekette hürriyet...

7 ARALIK 1945

Bursa'da havlucu Receb'e,

Karabük fabrikasında tesviyeci Hasan'a düşman,

fakir-köylü Hatçe kadına,

ırgat Süleyman'a düşman,

sana düşman, bana düşman,

düşünen insana düşman,

vatan ki bu insanların evidir,

sevgilim, onlar vatana düşman...

KARANLIKTA KAR YAĞIYOR

Ne mâveradan ses duymak;
ne satırıların nescine koymak o «anlaşılmayan şeyi»,
ne bir kuyumcu merakıyla işlemek kafiyei;
ne güzel lâf, ne derin kelâm...

Çok şükür

hepsinin,

hepsinin üstündeyim bu akşam.

Bu akşam

blr sokak şarkıcısıym hünersiz bir sesim var,
sana,

senin işitemiyeceğin bir şarkıyı söyleyen bir ses.

Karanlıkta kar yağıyor.

Sen Madrid kapısındasın.

Karşında en güzel şeylerimizi:

ümlü, hasreti, hürriyeti

ve çocukları öldüren bir ordu.

Kar yağıyor.

Ve belki bu akşam

ıslak ayakların üşüyordur.

Kar yağıyor

ve ben şimdi düşünürken seni

şurana bir kurşun saplanabilir,

ve artık bir daha

ne kar, ne rüzgâr, ne gece...

Kar yağıyor

ve sen böyle «No pasaran» deyip

Madrid kapısına dikilmeden önce

her halde vardın.

Kimdin, nerden geldin, ne yapardın?

Ne bileyim,

meselâ:

Astoria kömür ocaklarından gelmiş olabilirsin.

Belki alında kanlı bir sargı vardır ki,

kuzeyde aldığın yarayı saklamaktadır.

Ve belki varoşlarda son kurşunu atan sendin

«Yunkers» motorları yakarken Bilbao'yu.

Veyahut her hangi bir

Kont Fernando Valaskeros de Kortoba'nın çiftliğinde

ırgatlık etmişindir.

Belki «Plaza da Sol»da küçük bir dükkânın vardı,

renkli İspanyol yemişleri satardın.

Belki hiçbir hünerin yoktu, belki gayet güzeldi sesin,

belki felsefe talebesi, belki hukuk fakültesindeydin.

Ve parçalandı üniversite mahallesinde

bir İtalyan tankının tekerlekleri altında kitapların.

Belki dinsizdin,

belki boynunda bir sicim, bir küçük haç.
Kimsin, adın ne, tevellüdün kaç?
Yüzünü hiç görmedim ve görmeyeceğim.
Bilmiyorum

belki yüzün hatılatır
Sibirya'da Kolçak'ı yenenleri;
belki yüzünün bir tarafı biraz
bizim Dumlupınar'da yatana benziyordur
ve belki bir parça hatırlatıyorsun Robespier'i?
Yüzünü hiç görmedim ve görmeyeceğim,
adımı duymadın ve hiç duymayacaksın
aramızda denizler, dağlar,

benim kahrolası aczim
ve «Ademi Müdahale Komitesi» var.
Ben ne senin yanına gelebilir,

ne sana bir kasa kurşun,

bir sandık taze yumurta,

bir çift yün çorap

[gönderebilirim.

Halbuki biliyorum,
bu soğuk karlı havalarda
iki çıplak çocuk gibi üşümektedir
Madrid kapısını bekleyen ıslak ayakların.
Biliyorum,
ne kadar büyük, ne kadar güzel şey varsa,
insan oğulları daha ne kadar büyük

ne kadar güzel şey yaratacaklarsa,
yani o korkunç haşreti, daüssılâsı içimin,
güzel gözlerindedir,

Madrid kapısındaki nöbetçimin.
Ve ben ne yarın, ne dün, ne bu akşam
onu sevmekten başka bir şey yapamam.

25.12.1937

«İNSAN MANZARALARI»NDAN

TANYA

(.....)

Düşman ulaştı Moskova kuzeyinde Yakroma'ya
ve güneyinde Tula şehrine.

Ve Kasımın sonu
ve Aralık ayının ilk günlerinde
harcamış bulunuyordu ihtiyatlarını
bütün cephe üzerinde.

Ve Aralık ayının ilk günlerinde
en nazik safhasındaydı durum.

Ve Aralık ayının ilk günlerinde,
Petrişçevç'da Verelya şehri dolaylarında,
kar gibi mavi bir gökyüzünün üzerinde

Alamanlar 18 yaşında bir kız astılar.
18 yaşındaki kızlar belki nişanlanır
astılar onu.

Moskova'dandı.
Gençti, partizandı.
Sevdi, anladı, inandı
ve geçti harekete.

İpin ucunda ince uzun boynundan sallanan çocuk
bütün azametliyle insandı.

Çevirir gibi yapraklarını «Harp ve Sulh» romanının
dolaştı karlı karanlıkta bir genç kızın elleri.
Kesildi Petrişçevo'da telefon telleri,
sonra Alaman ordusundan 17 beygirli bir ahır yandı.
Ertesi gün partizan yakalandı.

Yeni hedefin önünde yakalandı partizan,
birdenbire, kısıvrak, arkadan.

Gökyüzü yıldızla,
yürek hızla,
bilek nabızla,

şişe benzinle dolu
ve kibrit çakılmak üzereydi.
Ve kibrit çakılamadı fakat.
Tabancaya davranmak istedi.

Çullandılar.
Alıp götürdüler.
Alıp getirdiler.

Odanın ortasında dimdik durdu partizan :
torbası omuzunda,

başında kürk şapkası, sırtında gocuk,
bacaklarında pamuklu kilot pantolon ve keçe çizmeler.
Subaylar baktılar partizana yakından :
badem nasıl kabuğunun içindeyse

filiz gibi bir kızdı kürkün, keçenin ve pamuklunun içindeki.
Kaynıyor masada semaver.
Satrançlı örtüde bir tabanca, beş kayış kemer,
ve yeşil bir şişe konyak.
Tabakta domuz sucuğu ve ekmek artıkları.

Ev sahipleri mutfağa gönderildiler.
Lamba sönmüştü.
Ocağın ateşiyle kızılca karanlıktı mutfak.
Ve ezilmiş hamam böceği kokuyordu.
Ev sahipleri : bir çocuk, bir kadın, bir ihtiyar,
sokuldular birbirlerine:
dünyadan uzak
ıssız bir dağ başında kurda kuşa karşı yapyalnız kalmıştılar.

Sesler geldi bitişikten:
Soruyorlar:
«— Bilmiyorum,» — diyor.
Soruyorlar :
«— Hayır,» — diyor.
Soruyorlar:
«— Söylemem,» — diyor.
Soruyorlar:
«— Bilmiyorum,» — diyor, «— hayır,» — diyor, «— söylemem,»
— diyor.

Ve yeryüzünde bu üç sözden başkasını unutan ses
sihatli bir çocuk teni gibi pürüzsüz
ve iki nokta arasındaki en kısa yol gibi düz.

Bir kayış şakladı bitişikte:
Partizan sustu.
Çıplak bir insan eti ses verdi.
Kayışlar şaklıyor arka arkaya.
Yılanlar güneşe doğru sıçrayıp düşerken ısıklık çalıyorlar.
Genç bir Alaman subayı geldi mutfağa.

İskemleye cöktü.

Kapadı avuçlarıyla kulaklarını.

Ve gözleri sımsıkı yumulu

ve öylece kaldı orda kımıldamadan sorgunun sonuna kadar.

Kayışlar şaklıyor bitişikte.

Saydılar ev sahipleri:

200...

Sorgu tekrar başladı :

Soruyorlar: «— Bilmiyorum,» — diyor,

Soruyorlar: «— Hayır,» — diyor,

Soruyorlar: «— Söylemem,» — diyor.

Ses kılbrll

fakat artık pürüzsüz değil

kanayan bir yumruk gibi boğuktu.

Partizanı dışarı çıkardılar.

Başında kürk şapkası, sırtında gocuk,

bacaklarında pamuklu külot pantolon ve keçe çizmeler

yoktu.

Bir don bir gömlekti.

Beyaz, genç dişleriyle ısırılmaktan şişmiş dudakları.

Bacaklarında, boynunda, alnında kan.

Kolları iple bağlı arkadan,

çıplak ayakları karda,

iki yanda süngülüler,

yürüdü partizan.

Soktular partizanı Vasıllı Klulık'ın izbasına.

Oturdu tahta sıranın üstüne.

Çatık bir dalgınlık içindeydi.

Su istedi.

Nöbetçi verdirmedi suyu.

Alaman askerleri geldiler.

Böcekler gibi üşüştüler başına,

çekıştirdiler, tartakladılar.

Birisi ardarda kibrit yakıp tuttu altında çenesinin,
bir bıçkı sürttü sırtına bir başkası

dişii demir kanlanıncaya kadar.

Sonra gittiler uyumaya.

Nöbetçi süngünün ucunda çıkardı partizanı sokağa.

Mavi gözleri yuvarlak
bir çocuk bakıyor camdan:
dünya buzların içinde,
karın altında yapıpalnız sokak
yıldızların içinde.

Mavi gözleri yuvarlak
bir çocuk bakıyor camdan.
Gördüklerini unutacak,
büyüyecek, evlenecek,
ve bir yaz gecesinde
bir öğle uykusunda yahut
rüyasına girecek ansızın
karda yıldızlara basan çıplak ayakları bir genç kızın.

Karın altında bir uçtan bir uca
karın altında yapıpalnız sokak.
Karın üstünde partizan :
ayakları çıplak,
kolları bağlı arkadan,
bir don bir gömlek,
yürüyor önünde süngünün
bir uçtan bir uca gidip geierek.

Üşüdü nöbetçi, döndüler izbaya.
Isındı nöbetçi çıktılar.
Bu böyle sürdü saat 22'den ikiye kadar.
İkide nöbetçi değişti
ve artık partizan kımıldanmadan kaldı tahta sıranın üzerinde.

Partizan

18 yaşında.

Partizan

öldürüleceğini biliyor.

Ölmek ve öldürülmek:

hincının kızılıtısında belli belirsizdi bu fark.

Ve ölümden korkmayacak

ve keder duymayacak kadar sıhhatli ve gençti.

Bakıyor çıplak ayaklarına:

Şişmişler,

çatlayıp donmuşlar kıpkırmızı.

Fakat partizan

dışındaydı acının.

Ve nasıl derisinin içindeyse

öyle içindeydi öfkesinin ve inançının.

Zaman zaman annesi geliyor aklına.

Mektep kitapları geliyor aklına.

Cılâlı toprak bir çanak geliyor aklına

İllç'in resmi önünde duran

ve içinde masmavi çiçekler.

Çocukluğu geliyor aklına,

bu o kadar yakın ki

kısacık entarilerin renkleri bile

tutulacak gibi elle.

İlk hava bombardımanı geliyor aklına.

Cepheye giden işçi taburları geliyor aklına

sokaktan geçiyorlar şarkı söyleyerek

ve çocuklar koşuyor peşlerinden.

Zaman zaman bir tramvay durağı geliyor aklına

annesiyle orda vedalaşıtlar.

Bir gençlik toplantısı geliyor aklına,

bu o kadar yakın ki

kırmızı örtülü masada su bardağı

ve kesik kesik konuşan kendi sesi bile

tutulacak gibi elle.

Ve artık durup dinlenmeden kendi sesi geliyor aklına:

düşmanın karşısında dimdik duran sesi,
Hayır, diyen,
Söylemem, diyen
ve düşmana hiçbir şeyi doğru söylememek için
kendi adını bile gizleyen.

ZOE'ydi adı,
ismim TANYA, dedi onlara.

(Tanya,
Bursa Cezaevi'nde karşımda resmin.
Bursa Cezaevi'nde.
Belki duymamışsındır bile Bursa'nın adını.
Bursa'm yeşil ve yumuşak bir memlekettir.
Bursa Cezaevi'nde karşımda resmin.
Sene 1941 değil artık
sene 1945.
Moskova kapılarında değil artık
Berlin kapılarında dövüşüyor seninkiler,
bizinkiler
bütün namuslu dünyanınkiler...

Tanya,
senin memleketini sevdiğini kadar
ben de seviyorum memleketimi,

(.....)

Seni astılar memleketini sevdiğin için,
ben memleketimi sevdiğim için hapisteyim.
Ama ben yaşıyorum,
ama sen öldün.
Sen çoktan dünyada yoksun,
zaten ne kadar az kaldın orda:
on sekiz senecik.
Doyamadın güneşin sıcaklığına bile.

Tanya,
sen asılan partizan,
ben hapiste şalı.
Sen kızım, sen yoldaşım.
Resminin üstüne eğiliyor başım:
kaşların incecik,
gözlerin badem gibi,
ama renklerini fotoğraftan anlamam mümkün değil
Fakat yazıldığına göre

koyu kestaneymişler.

Bu renkte gözler çok çıkar benim memleketimde de
Tanya,

saçların ne kadar kısa kesilmiş,
oğlum Memet'in kılardan farkı yok.

Alnın ne kadar geniş,
ay ışığı gibi,
rahatlık ve rüyo veriyor insanın içine.

Yüzün ince uzun,
kulakların büyücek biraz.

Henüz çocuk boynu boynun:

henüz hiçbir erkek kolu sarılmamış anlıyor insan.

Ve püsküllü bir şey sarkıyor yakandan:

süsünü seveler minik minik kadın.

Arkadaşları çağırdım, bakıyorlar resmine:

— Tanya,
senin yaşında bir kızım var.

— Tanya,
kızkardeşim senin yaşında.

— Tanya,
senin yaşında sevdiğim kız.

Bizim memleket sıcaktır

bizde kızlar tez kadınlaşıp.

— Tanya,
senin yaşında kızlarla okulda, fabrikada, tarlada

[arkadaşız.

— Tanya,

sen öldün,
ne kadar namuslu insanlar öldürüldü ve öldürülmekte,
ama ben,
söylemesi ayıpmış gibi geliyor bana,
ama ben,
yedi yıldır kavgada hayatımı tehlikeye koyamadan
hapiste de olsa bal gibi yaşıyorum.)

Sabah oldu Tanya'yı glydirdiler,
ama çizmeleri, şapkası, gocuğu yoktu,
iç etmişlerdi onları.

Torbasını getirdiler:
torbada benzın şişeleri, kibrit, kurşun, tuz, şeker.
Şişeleri boynuna astılar,
torbasını verdiler sırtına.
Göğsüne bir de yazı yazdılar:

«PARTİZAN»

Köyün alanına kuruldu darağacı.
Atılar çekmiş kılıcı
halka olmuş piyade askerı.
Zorla seyre getirdiler köylüleri.

İki sandık üst üste,
İki makarna sandığı.
Sandıkların üstüne
yağlı urgan sallanır,
urganın ucu ilmlık.

Partizan kaldırılıp çıkarıldı tahtına.
Partizan
kolları bağı arkadan
durdu urganın altında dımdık.

Nazlı, uzun boynuna ilmiği geçirdiler.

Bir subay fotoğrafa meraklı,
bir subay, elinde makına: Kodak,
bir subay resim alacak.
Tanya seslendi kolhozlulara ilmiğinin içinden:
«— Kardeşler, üzölmeyin.
Gün yğıtılık günödür.
Soluk aldörmayın faşistlere,
yakın, yıkın, öldörün...»

Bir Alaman vürdü ağzına partizanın,
genç kızın beyaz, yumuk çenesine aktı kan.
Fakat askerlere dönüp devam etti partizan:
«— Biz iki yüz milyonuz.
İki yüz milyon asılır mı?
Gidebilirim ben.
Ama bizimkiler gelecekler.
Teslim olun, vakit varken...»

Kolhozlular ağlıyordu.
Cellât çekti ipi.
Boğuluyor nazlı boynu kuğu kuşunun.
Fakat dikildi ayaklarının ucunda partizan
ve hayata seslendi İNSAN:
«— Kardeşler
hoşça kalın.
Kardeşler
kavga sonuna kadar.
Duyuyorum nal seslerini geliyor bizimkileri!»

Cellât bir tekme attı makarna sandıklarına.
Sandıklar yuvarlandılar.
Ve Tanya sallandı ipin ucunda.

(.....)

KORKU

Bize türkülerimizi söyletmiyorlar Robson

inci dişli zenci kardeşim

kartal kanatlı kanaryam

türkülerimizi söyletmiyorlar bize.

Korkuyorlar Robson

şafaktan korkuyorlar,

görmekten, duymaktan, dokunmaktan korkuyorlar.

Yağmurda çırcıplak yıkanır gibi ağlamaktan,

sımsıkı bir ayvayı dişler gibi gülmekten korkuyorlar.

Sevmekten korkuyorlar, bizim Ferhad gibi sevmekten

(Sizin de bir Ferhad'ınız vardır, elbet Robson, adı ne?)

Tohumdan ve topraktan korkuyorlar,

akan sudan ve hatırlamaktan korkuyorlar.

Ne iskonto, ne komisyon, ne vâde isteyen bir dost eli

sıcak bir kuş gibi gelip konmamış ki avuçlarının içine.

Ümitten korkuyorlar Robson, ümitten korkuyorlar, ümitten.

Korkuyorlar kartal kanatlı kanaryam

türkülerimizden korkuyorlar.

1949

BEYAZIT MEYDANI'NDAKİ ÖLÜ

Bir ölü yatıyor
on dokuz yaşında bir delikanlı
gündüzleri güneşte
geceleeri yıldızların altında
İstanbul'da, Beyazıt Meydanı'nda.

Bir ölü yatıyor
ders kitabı bir elinde
bir elinde başlõmadan biten rüyası
bin dokuz yüz altmış yılı Nisanında
İstanbul'da, Beyazıt Meydanı'nda.

Bir ölü yatıyor
vurdular
kurşun yarası
kızıl karanfil gibi açmış alnında
İstanbul'da, Beyazıt Meydanı'nda.

Bir ölü yatacak
toprağa şıp şıp damlayacak kanı
silâhlı milletim hürriyet türkûleriyle gelip
zaptedene kadar
büyük meydanı.

Mayıs 1960

HÜRRİYET KAVGASI

Yine kitapları, türküleri, bayraklarıyla geldiler,
dalga dalga aydınlık oldular,
yürüdüler karanlığın üstüne.
Meydanları zaptettiler yine.

Beyazıt'ta şehit düşen
silkinip kalktı kabrinden,
ve elinde bir güneş gibi taşıyıp yarasını
yıkta Şahmeran'ın mağarasını.

Daha gün o gün değil, derlenip dürülmesin bayraklar.
Dinleyin, duyduğunuz çakalların ulumasıdır.
Safları sıklaştırın çocuklar,
bu kavga faşizme karşı, bu kavga hürriyet kavgasıdır.

1962

YAŞAMAK ÜSTÜNE

Jozef Baláz
1973
Taş baskı
Çekoslovakya

YAŞAMAYA DAİR

1

Yaşamak şakaya gelmez,
büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın
bir sincap gibi meselâ,
yani, yaşamamanın dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden,
yani, bütün işin gücün yaşamak olacak.

Yaşamayı ciddiye alacaksın,
yani, o derecede, öylesine ki,
meselâ, kolların bağlı arkadan, sırtın duvarda,
yahut, kocaman gözlüklerin,
beyaz gömleğinle bir laboratuvar
insanlar için ölebileceksin,
hem de yüzünü bile görmediğin insanlar için,
hem de hiç kimse seni buna zorlamamışken,
hem de en güzel, en gerçek şeyin
yaşamak olduğunu bildiğin halde.

Yani, öylesine ciddiye alacaksın ki yaşamayı,
yetmişinde bile, meselâ, zeytin dikeceksin,
hem de öyle çocuklara falan kalır diye değil,
ölmekten korktuğun halde ölüme inanmadığın için,
yaşamak, yani ağır bastığından.

II

Diyelim ki hastayız
hem de ağır
hem de ameliyatlık,
yani beyaz masadan
kalkmamak ihtimali de var.
Duymamak mümkün değilse de biraz erken gitmenin kederini
biz yine de güleceğiz anlatılan Bektaşî fıkrasına,
hava yağmurlu mu, diye bakacağız pencereden,
yahut da yine sabırsızlıkla bekleyeceğiz
ajans haberlerini...

Diyelim ki, dövüşülmeye değer bir şeyler için,
diyelim ki, cephedeyiz
Daha orda ilk hücumda, daha o gün
yüzükoyun kapaklanıp ölmek de
[mümkün.

Tuhaf bir hınçla bileceğiz bunu,
fakat yine de çıldırasıya merak edeceğiz
belki yıllarca sürecektir olan savaşın sonunu.

Diyelim ki, hapisteyiz,
yaşımız da elliye yakın,
daha da on sekiz sene olsun açılmasına demir kapının.
Yine de dışarıyla beraber yaşayacağız,
insanları, hayvanları, kavgası ve rüzgârıyla
yani, duvarın arkasındaki dışarıyla.
Yani, nasıl ve nerde olursak olalım
hiç ölünmeyecekmiş gibi yaşanacak...

III

Bu dünya soğuyacak,
yıldızların arasında bir yıldız,
hem de en ufakıklarından,
mavi kadifede bir yıldız zerresi yani,
yani, bu koskocaman dünyamız.

Bu dünya soğuyacak günün birinde,
hattâ bir buz yığını
yahut ölü bir bulut gibi de değil,
boş bir ceviz gibi yuvarlanacak
zifiri karanlıkta uçsuz bucaksız..

Şimdiden çekilecek acısı bunun,
duyulacak mahzunluğu şimdiden.

Böylesine sevillecek bu dünya
yaşadım diyebilmen için...

1948 Şubat

TARANTA - BABU'YA
BEŞİNCİ MEKTUP

Görmek

işitmek

duymak

düşünmek

ve konuşmak

koşmak alabildiğine

başı dolu

başı boş

koş -

- mak...

Hehehey TARANTA - BABU

hehehey,

yaşamak ne güzel şey

anasını sattığının

yaşamak ne güzel şey...

Düşün beni

kollarım, senin üç çocuk doğurmuş

geniş kalçalarındayken...

Düşün sıcak...

Düşün kara bir taşla damlıyan

cırılçıplak

bir su sesini...

İstediğin yemişin

rengini, etini, adını düşün...

Gözdeki tadını düşün

kıpkırmızı güneşin

yemyeşil otun

ve koskocaman

masmavi bir çiçek gibi açan

ay ışığının...

Düşün TARANTA - BABU!

İnsan oğlunun yüreği

kafası

kolu

yedi kat yerin altından

çekip çıkarıp

öyle ateş gözlü çelik allahlar yaratmış ki,

kara toprağı bir yumrukta yere serebillir,

yılda bir veren nar

bin verebilir.

Ve dünya öyle büyük,

öyle güzel

öyle sonsuz ki deniz kıyıları

her gece hepimiz

yan yana uzanıp yaldızlı kumlara

yıldızlı suların

türküsünü dinleyebilliriz...

Yaşamak ne güzel şey

TARANTA - BABU

yaşamak ne güzel şey...

Anlıyarak bir usta kitap gibi

bir sevda şarkısı gibi duyup

bir çocuk gibi şaşarak

YAŞAMAK...

Yaşamak:

birer birer

ve hep beraber

ipekli bir kumaş dokur gibi...

Hep bir ağızdan

sevinçli bir destan

okur gibi

YAŞAMAK...

.

.

YAŞAMAK..

Ne acayip iştir ki

bu ne mene gidiştir ki TARANTA - BABU

bugün bu

«bu inanılmıyacak kadar güzel»

bu anlatılamıyacak kadar sevinçli şey:

böyle zor

bu kadar

dar

böyle kanlı

bu denli kepaze...

MESAJ

Hastalar,
kardeşlerim,
iyileşeceksiniz.
Ağrılar, sızılar, dinecek.
Yumuşak, ılık
bir yaz akşamı gibi inecek
ağır, yeşil dalların arasından rahatlık.

Hastalar, kardeşlerim,
biraz daha sabır, biraz daha inat.
Kapının arkasında bekleyen ölüm değil,
hayat.
Kapının arkasında dünya,
dünya cıvı cıvı.
Kalkacaksınız yatağınızdan,
gideceksiniz.
Tuzun, ekmeğin, güneşin tadını
yeni baştan keşfedeceksiniz.

Sararmak limon gibi, mum gibi erimek,
devrilmek kof bir çınar gibi ansızdan.
Kardeşlerim, hastalar,
biz ne limonuz, ne mum, ne çınar,
biz, insanız, çok şükür,
çok şükür, biliriz, umudumuzu ilâcımıza katmasını.
«Yaşamam gerek!»

diyerek
ayak direyip
dayatmasını.

Hastalar,
kardeşlerim,
iyileşeceğiz.

Ağrılar, sızılar dinecek.

Yumuşak,
ılık
bir yaz akşamı gibi inecek
ağır, yeşil dalların arasından rahatlık.

Františko Lazni,
30.6.1954

BARIŞ İÇİN

Dang Duc
1975

Karışık Teknik
Vietnam Demokratik
Cumhuriyeti

BULUTLAR ADAM ÖLDÜRMESİN

**Analardır adam eden adamı
aydınlıklardır önümüzde gider.
Sizi de bir ana doğurmodı mı?
Analara kıymayın efendiler.**

Bulutlar adam öldürmesin.

**Koşuyor altı yaşında bir oğlan,
uçurtması geçiyor ağaçlardan,
siz de böyle koşmuştunuz bir zaman.
Çocuklara kıymayın efendiler.**

Bulutlar adam öldürmesin.

Gelinler aynada saçını tarar,
aynanın içinde birini arar.
Elbet böyle sizi de aradılar.
Gelinlere kıymayın efendiler.
Bulutlar adam öldürmesin.

İhtiyarlıkta aklına insanın,
tatlı anıları gelmeli yalnız.
Yazıktır, ihtiyarlara kıymayın,
efendiler, siz de ihtiyarsınız.
Bulutlar adam öldürmesin.

Şubat 1955

JAPON BALIKÇISI

Denizde bir bulutun öldürdüğü
Japon balıkçısı genç bir adamdı.
Dostlarından dinledim bu türküyü
Pasifikte sapsarı bir akşamdı.

Balık tuttuk yiyen ölür.
Etimize değen ölür,
Bu gemi bir kara tabut,
Lumbarından giren ölür.

Balık tuttuk yiyen ölür
Birden değil, ağır ağır,
Etleri çürür, dağılır.
Balık tuttuk yiyen ölür.

Elimize değen ölür,
Tuzla, güneşle yıkanan
Bu vefalı, bu  alışkan
Elimize değen ölür.
Birden değil, ağır ağır
Etleri çürür ,dağılır,
Elimize değen ölür...

Badem gözlüm, beni unut,
Bu gemi bir kara tabut,
Lumbarından giren ölür.
 st m zden geçti bulut.

Badem gözlüm beni unut
Boynuma sarılma gülüm,
Benden sana geçer  l m
Badem gözlüm beni unut.

Bu gemi bir kara tabut.
Badem gözlüm beni unut.
Çürük yumurtadan   r k
Benden yapacağın  ocuk.
Bu gemi bir kara tabut
Bu deniz bir ölü deniz.
İnsanlar ey ,nerdesiniz?

Nerdesiniz?

KIZ ÇOCUĞU

Kapıları çalan benim
kapıları birer birer.
Gözünüze görünemem
göze görünmez ölümler.

Hiroşima'da öleli
oluyor bir on yıl kadar.
Yedi yaşında bir kızım,
büyümez ölü çocuklar.

Saçlarım tutuştu önce,
gözlerim yandı kavruldu.
Bir avuç kül oluverdim,
külüm havaya savruldu.

Benim sizden kendim için
hiçbir şey istediğim yok.
Şeker bile yiyemez ki
kâat gibi yanan çocuk.

Çalışıyorum, kapınızı
teyze, amca, bir imza ver.
Çocuklar öldürülmesin
şeker de yiyebilsinler.

1956

STRONSIUM 90

Acayipleşti havalar,
bir güneş, bir yağmur, bir kar.
Atom bombası denemelerinden diyorlar.

Stronsium 90 yağıyormuş
oto, süte, ete,
umuda, hürriyete,
kapısını çaldığımız büyük hasrete.

Kendi kendimizle yarışmodayız, gülüm.
Ya ölü yıldızlara hayatı götüreceğiz,
ya dünyamıza inecek ölüm.

6 Mart 1958, Varşova - Şvıder

UMUT

İşler, atom reaktörleri, işler,
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken çöp kamyonları,
ölüleri toplar kaldırımlardan,
işsiz ölüleri, aç ölüleri.

İşler atom reaktörleri, işler,
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken köylü alle,
erkek, kadın, eşek ve karasaban,
sabana koşulu eşekle kadın,
toprağı sürerler. Toprak bir avuç...

İşler, atom reaktörleri, İşler,
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken ölür bir çocuk,
bir Japon çocuğu Hiroşima'da,
on iki yaşında ve numaralı
ve ne boğmacadan, ne menenjitlen,
ölür bin dokuz yüz ellî sekizde.
Ölür bir Japoncuk Hiroşima'da
dokuz yüz kırk beşte doğduğu için.

İşler, atom reaktörleri, İşler,
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken tombul bir adam
yatağından çıkar, dalgın giyinir :
«Bugün kimi kime gammazlamalı?
Âmirin gözüne nasıl girmeli?»

İşler, atom reaktörleri, İşler,
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken, zenci şoförü
ağaca asarlar yol kıyısında,
gazyağına bulayarak yakarlar,
sonra kimi kahve içmeye gider,
kimi saç tıraşı olur berberde,
kimi dükkânını açar erkenden,
kimi genç kızını öper alnından.

İşler, atom reaktörleri işler,
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken mahpus kadını,
kayışla masaya bağlı sırtüstü,
çıplak memeleri al kan içinde,
sorguya çekerler bir bodrumda.
Sorguya çekenler cigara içer,
biri yirmisinde, altmışlık biri,
gömlekleri terli, kollar sıvalı
ve kum torbaları elektrodlar.

İşler, atom reaktörleri, işler,
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken gülyaprağına,
uçak alanında sessiz pilotlar
«H» bombası yükler tepkililere.
Ve güneş doğarken, güneş doğarken
otomatik silâhlarla biçilir
üniversitellilerle işçiler
ve akasya ağaçları bulvarın,
pencereler, balkondaki saksılar.
Ve güneş doğarken devlet adamı
konağına döner bir ziyafetten.
Ve güneş doğarken kuşlar ötüşür.
Ve güneş doğarken, güneş doğarken
genç bir ana bebekini emzirir,

İşler, atom reaktörleri, işler,
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken ben bir geceyi,
bir uzun geceyi gene uykusuz
ağrılar içinde geçirmişimdir.
Düşünmüşüm hasretliği, ölümü,
seni, memleketi düşünmüşümdür,
seni, memleketi ve dünyamızı.

İşler, atom reaktörleri, işler,
yapma aylar geçer güneş doğarken
ve güneş doğarken hiç umut yok mu?
Umut, umut, umut,
umut insanda...

12 Mart gecesı ve 13-14 Mart 1958
Varşova - Şvıder

KOZMOSUN KARDEŞLİĞİ ADINA

Kozmosta bizden başka düşünen var mı?
Var
bize benzer mi
bilmiyorum
belki bizden güzeldir
bizona benzer meselâ ama çayırdan nâzlık
belki de akar suyun şavkına benzer
beki çirkindir bizden
karıncaya benzer meseiâ ama tıraktörden irtâ
belki de kapı gıcirtısına benzer
belki ne güzeldir bizden ne de çirkin
belki tıpatıp bize benzer

ve yıldızlardan birinde

hangisinde bilmiyorum

yıldızlardan birinde konuşacak elçimiz

hangi dilde bilmiyorum

yıldızlardan birinde konuşacak elçimiz onunla

Tovariş diyecek

söze bu sözle başlayacak bilmiyorum

Tovariş diyecek

ne üs kurmağa geldim yıldızına

ne petrol ne yemiş imtiyazı istemeğe

kokakola satacak da değilim

selâmlamağa geldim seni yeryüzü umutları adına,

bedava ekmek ve bedava karanfil adına

mutlu emeklerle mutlu dinlenmeler adına

«Yârin yanağından gayri her yerde her şeyde hep beraber
diyebilmek adına

evlerin

yurtların

dünyaların

ve kozmosun kadeşliği adına.

(13 Nisan 1961, Paris)

BİR KIZ VARDI JAPONYA'DA

Bir kız vardı Japonya'da
ufacık, tefecik bir kız.
Bir bulut vardı dünyada
iş: öldürmekti yalnız.
Bu bulut bu kızcağızın
öldürdü nlneciğini,
külünü göğsüne savurdu,
sonra, yine apansızın
geliş babasını vurdu,
sonra da kızın kendini.
Ve doymadı ve doymadı
yeni kurbanlar arıyor.
Atom ölümüdür adı,
karanlıkta bağılıyor.
Büyük bir birlik kuralım,
canavarı susturalım.
Savaş cengine gidelim,
canavarı yok edelim.

1963

ULUSLARARASI DAYANIŞMA

Norbert Shmitt
1975

İpek baskı
Federal Almanya

SAKKO İLE VANZETTİ

Önsöz

**Yuvarlanıyor iri, sıcak damlalar
bakır yanaklarımızdan!**

**Yuvarlanıyor iri, sıcak damlalar
kalbimize!**

**Kalbimiz artık dar geliyor bizel
Kopararak**

**kanlı sargıları
yaramızdan,**

**sokaklarda haykırmadayız
hep bir ağızdan!**

**Dişi bir kaplanız ki biz,
kara saplı bir hançer deldi yavrularımızın göğsünü!**

Dişi bir kaplanız ki biz,
dşlerimizde taşıyoruz altın başlı yavrularımızın ölüsünü.
Kın'ın kızıl gözlü san alnına
sardık sevginin beyaz çiçekli örgüsünü..
Kan gelliyor kâinatın rengi bizel
Yuvarlanıyor iri sıcak damlalar
bakır yanaklarımızdan
kalbimizel.

Hikâye

Onların cebinde firkamızın bileti yoktu.
Onlar, kurtuluşun kapısına varmayı,
ferdin cesur hamlelerinden uman
iki saf ve namuslu çocuktu!
Ne milyonların rehberiydi onlar,
ne de inzulbatlı bir inkılâp ordusunun askeril
İhtilâlin sıra neferiydi onlar,
İhtilâlin namuslu iki neferi.
Yanıyordu kanlarında şavkı İtalya güneşlerinin
Koştular temiz esmer alınlarla hayatın sesine,
dövüştüler yanında dövüşen kardeşlerinin.
Yeni dünyada düştüler eski zulmün pençesinel

Yedi yıl ölümün karşısında gülerek durdular.

Elektrikl iskemleye

kadife bir koltukmuş gibi oturdular.

**Yüreklerl dört bin volta yedi dakika dayandı,
yandı yürekleri**

yedi dakika yandı..

Câni değildiler, kurban gittiler bir cinayete,

kurban gittiler dolarların emrindeki adâletel

Hayatlarında olmadıarsa da kitlelerin rehberi,

ölümlerlyle şaha kaldırdı kitleleri

bu iki ihtilâl neferi!..

Kıssadan hisse

Burjuvazl,

katletti içimizden ikimizi

bu iki ölü ölmeyen iki ölümüzdür!

Burjuvazl,

kavgaya dâvet etti bızı

dâvetlerl kabulümüzdür!

Biz nasıl billrsek hep bir ağızdan gülmeslnl,

billrlz öylece yaşamasını ölmeslnl

hepimiz — birimiz için,

birimiz — hepimiz için!...

Moskova,

12 Ağustos 1927

ANGİNA PEKTORİS

Yarısı burdaysa kalbimin
yarısı Çin'dedir, doktor,
Sarinehr'e doğru akan
ordunun içindedir.

Sonra her şafak vakti, doktor,
her şafak vakti kalbim
Yunanistan'da kurşuna diziliyor.

Sonra bizim burada,
mahkûmlar uykuya varıp, revirden el ayak çekilince,
kalbim Çamlıca'da bir harap konaktadır.
her gece, doktor.

Sonra şu on yıldan bu yana
benim fakir milletime ikram edebildiğim
bir tek elmam var elimde, doktor,
bir kırmızı elma:
kalbim.

Ne arteryo-skleroz, ne nikotin, ne hapıs,
işte bu yüzden, doktorcuğum, bu yüzden,
bende bu angina pektoris.

Bakıyorum geceye demirlerden,
ve iman tahtamın üstündeki baskıya rağmen
kalbim en uzak yıldızla birlikte çarpıyor.

1948 Nisan

ELLERİNİZE

VE

YALANA DAİR

Bütün taşlar gibi vekarlı,
hapiste söylenen bütün türküler gibi kederli,
bütün yük hayvanları gibi battal, ağır
ve aç çocukların dargın yüzlerine benzeyen elleriniz.

Arılar gibi hünerli, hafif,
sütlü memeler gibi yüklü,
tabiat gibi cesur

ve dost yumuşaklıklarını haşın derilerinin altında gizleyen

[elleriniz

Bu dünya öküzün boynuzunda değil,
bu dünya ellerinizin üstünde duruyor.

İnsanlar, ah benim insanlarım,
yalanla besliyorlar sizi.

Halbuki açsınız,
etle, ekmele beslenmeğe muhtaçsınız.

Ve beyaz bir sofrada bir kere bile yemek yemeden doyasıya,
göçüp gidersiniz bu her dalı yemiş dolu dünyadan.

İnsanlarım, ah benim insanlarım,
hele Asya'dakiler, Afrika'dakiler,
yakın Doğu, Orta Doğu, Pasifik Adaları
ve benim memleketlilerim;
yani bütün insanların yüzde yetmişinden çoğu.
elleriniz gibi ihtiyar ve dalgınsınız,
elleriniz gibi meraklı, hayran ve gençsiniz.
İnsanlarım, ah benim insanlarım.
Avrupalım, Amerikalım benim,
uyanık, atak ve unutkansın ellerin gibi,
ellerin gibi tez kandırılır,
kolay aldatılırsın....

İnsanlarım, ah benim İnsanlarım,
antenler yalan söylüyorsa,
yalan söylüyorsa rotatifler,
kitaplar yalan söylüyorsa,
duvarda afiş, sütunda ilân yalan söylüyorsa,
beyaz perdede yalan söylüyorsa çıplak baldırları kızların,
dua yalan söylüyorsa,
ninni yalan söylüyorsa,
rüya yalan söylüyorsa
meyhanede keman çalan yalan söylüyorsa
yalan söylüyorsa umutsuz günlerin gecelerinde ayışığı,
ses yalan söylüyorsa,
söz yalan söylüyorsa,
ellerinizden başka herşey.
herkes yalan söylüyorsa,
elleriniz balçık gibi itaatli,
elleriniz karanlık gibi kör,
elleriniz çoban köpekleri gibi aptal olsun,
elleriniz isyan etmesin diyedir.
Ve zaten bu kadar az misafir kaldığımız
bu ölümlü bu yaşanası dünyada
bu bezirgan saltanatı bu zulüm bitmesin diyedir.

KARANFİLLİ ADAM

Seher karanlığında
projeörlerin ışığında,
kurşuna dizilen beyaz karanfilli adamın
fotoğrafı
duruyor üstünde masamın.

Sağ ell
tutuyor karanfilli
bir ışık parçası gibi Yunan denizinden.
Karanfilli adam
ağır kara kaşlarının altından
bakıyor cesur çocuk gözleriyle,
hilesiz bakıyor.

Türküler ancak böylesine hilesizdir
ve ancak komünistler
and içer böylesine hilesiz.
Dişleri bembeyaz:
gülüyor Beloyanıs.
Ve elindeki karanfil,

bu yığlt,
bu rezil
günlerde
söylediği sözlerden biri gibi insanlara...

Mahkemede çekildi bu fotoğraf.
İdam kararından sonra.

Moskova, 26 Mayıs, 1952

İSTİKLÂL

Bu zırhlıları, bu orduları tanım,
benim de sularıma girdiler,
benim de toprağıma asker çıkardılar geceleyin,
Kanıma susamıştılar.
Çalmak istiyordı gözlerimin nurunu,
hünerini ellerimln.

Döktük denize onları
1922'ydi yıllardan...

Mısırlı kardeşim;
şarkılarımız kardeştir,
isimlerimiz kardeş,
yoksulluğumuz kardeştir,
yorgunluğumuz kardeş.

Şehirlerimde güzel, ulu, canlı ne varsa :
insan, cadde, çınar,
savaşında senin yanındalar.
Köylerimde Kelâm-ı Kadim okunuyor
senin dillile,
senin zaferin için...

Mısırlı kardeşim,
biliyorum, biliyorum,
İstiklâl otobüs değil ki
birini kaçırdın mı, öbürüne binesin...
İstiklâl sevgilimiz gibidir
aldattın mı bir kere
zor döner bir daha.

Mısırlı kardeşim,
kanalın sularına karıştı kanın.
İnsanın yurdu bir kat daha kendinin olur
toprağına, suyuna karıştıkça kanı.
Yaşamış sayılmaz zaten
yurdu için ölmesini bilmeyen millet...

Kasım 1956

ÖRASI

Sayın halkları bütün ırkların,
Endonezyalı, Almanı, Eskimosu,
Sudanlı, Çinli, Türkü, Ermenli,
Yahudli, Arabı, Lehli, Rusu,
Meksikalı, Norveçli, Kırgızı,
Abhazyalı, Hintli, Kürdü, Fransız,
Farsı, Liberyalı, İngilizli,
Amerikalı: ak, kara, kırmızı,
tükenir mi saymakla
ve adını duymadıklarım,
hepinizi, hepinizi
yerlere kadar eğilerek selâmlarım.
Saygıyla, şefkatle, bahtiyar, severim sizi.
Ne birbirinizden üstün
ne birbirinizden aşağı,
gönlümün tahtında yan yana oturursunuz.

Ve bütün yurtlar,
dağlı, ovalı, ormanlı, karlı,
güneşli, dumanlı, rüzgârlı,
denizli, denizsiz,
çadırları yahut şehirleriyle ünlü,
kızları yahut ihtiyarları güzel,
çellği yahut şarabıyla dillere destan,
hepiniz, hepiniz
tek dalda tek şeftalimsiniz.
Saygıyla, sefkatle, bahtiyar severim sizi.

Sayın halkları bütün ırkların
ve bütün yurtlar
bir de yurtlarımın yurdu var bu dünyada.
Ne Türkiye, ne Polenez Adaları, ne Azerbaycan,
orası ilk yeşeren umudum,
orası ilk şafak vaktim.
Oranın pasaportunu taşıyorum
kâattarı değil,
vizesi yüreğime yazılı
damgası vurulu yüreğime.
Orası hem gözüm
hem gözümün üstündeki kaş.
Oralı ilk yeni adamı yüzyılımın,
bütün yurtlarımın yurttası Lenin yoldaş.

1958 Mart - Haziran
Varşova - Berlin

**LENİN ÜSTÜNE
VİLADİMİR İLİÇ'LE
KONUŞUYORUM**

Lenin, diyorum da, Vlladımır İliç,
İçime bir rahatlık
bir güven: kendime, insanlara, toprağa,
bir ucsuz bucaksız sevinç...
Lenin, diyorum da, Viladimir İliç,
bir bayrak, bir mavilikte,
kızıl bir gül gibi açıyor,
elmalar saçılıyor,
çocuklar:
ak, kara, sarı,
güle oynaşa topluyor elmaları...

Lenin, diyorum da, Viladimir İliç,

Lenin, diyorum

ve 40 yıldır onun peşince parti biletimle gidliyorum.

Yüreğim ağızımda çıkarım karşısına her seferinde,

ama önünde yere kapanmak gelmez içimden.

Uludur, alabildiğine ulu,

ama ezilmem ululuğuyla,

elimden tutar,

çeker beni yukarıya kendine doğru.

Bililiyorum, Viladimir İliç,

övlmeyi sevmez o,

üstüne şiirler yazılıp türküler yakılmasını,

hele putlaşmayı hiç mi, hiç.

Ama onun Sovyetler Birliği, onun Çin'i, Lehistan'ı,

onun sesine koşan büyük insanlığın önünde,

yahut onun doğum gününde,

aynı nimet,

aynı hayranlık,

aynı sevinç

dolup taşardı sizin de yüreğinizden

siz kendiniz Lenin olmasaydınız Viladimir İliç.

1960 Şubat, Moskova

ASYA - AFRIKA YAZARLARINA

Kardeşlerim

Bakmayın sarı saçlı olduğuma

Ben Asyalıyım.

Bakmayın mavi gözlü olduğuma

Ben Afrikalıyım.

Ağaçlar kendi dibine gölge vermez benim orda

sizin ordakiler gibi tıpkı.

Benim orda arslanın ağzındadır ekmek

ejderler yatar başında çeşmelerin

ve ölünür benim orda ellisine basılmadan

sizin ordakiler gibi tıpkı.

Bakmayın sarı saçlı olduğuma

Ben Asyalıyım.

Bakmayın mavi gözlü olduğuma

Ben Afrikalıyım.

Okuyup yazma bilmez yüzde seksen benliklerin

Şiirler gezer ağızdan ağıza türküleşerek

Şiirler bayraklaşabilir benim orda

sizin ordaki gibi.

Kardeşlerim

Sıska öküzün yanına koşulup şiirlerim

toprağı sürebilmeli

Pirinç tarlalarında bataklığa girebilmeli

dizlerine kadar.

Bütün soruları sorabilmeli

Bütün ışıkları derebilmeli

Yol başlarında durabilmeli

kilometre taşları gibi şiirlerim

Yaklaşan düşmanı herkesten önce görebilmeli

Cengelde tamamlara vurabilmeli

Ve yeryüzünde atomlu tek esir yurt, tek esir insan

Gökyüzünde atomlu tek bulut kalmayınca kadar

Malı mülkü akli fikri canı neyi varsa verebilmeli

büyük hürriyete şiirlerim.

22 Ocak 1962, Moskova

1 MAYIS

**1 Mayıs
yaşım yirmi
Lenin sağ.
Bir tek Kızıl Meydan
150 milyon insan.
35 yıl geçti aradan,
yaşım yine 20,
Lenin yine sağ,
Kızıl Meydanlarda
1 milyar insan.**

30 Nisan 1963

İÇİNDEKİLER

Sunu (A. Bezirci)	5
Hayatımın Ve Şiirimin Hesabatı (N. Hikmet)	7

Yurtseverlik Ve Bağımsızlık :

Davet	17
Memleketim	18
Ceviz Ağacı	20
922 Ağustos Ayı Ve Kadınlarımız	21
23 Sentlik Askere Dair	29
Bu Vatana Nasıl Kıydılar?	32
Vasiyet	33
Vatan Haini	35

Emekçi Halkımız :

Türk Köylüsü	39
Onlar	41
Şeyh Bedreddin Destanı'ndan	43
Gençlik Marşı	48
Seni Düşünüyorum	50
Yapıyla Yapıcılar	54
Türkiye İşçi Sınıfına Selâm	56

Kavgamız :

Güneşi İçenlerin Türküsü	59
Kalbim	63
Salkımsöğüt	65
İzmir'den Akdeniz'e Dökülen	67
Cevap	71
Güneşin Sofrasında Söylenen Türkü	73
Yürüten Adam	75
Kerem Gibi	78
Veda	80
Sıradaki	82
İşte Böyle Laz İsmail	84

Hapislik :

Karıma Mektup	87
İstanbul'da Tevkifane Avlusunda	90
[1. Sevgilim]	91
[2. Fevkalâde Memnunum Dünyaya Geldiğime]	92
[3. Bugün Pazar]	94
1945 Yılı Aralık Ayının Dördü	95
Hapiste Yatacak Olana Bazı Öğütler	96

Faşizme Karşı :

6 Aralık 1945	101
7 Aralık 1945	101
Karanlıkta Kar Yağıyor	102
Tanya (İnsan Manzaraları'ndan)	105
Korku	115
Beyazıt Meydanı'ndaki Ölü	116
Hürriyet Kavgası	118

Yaşamak Üstüne :

Yaşamaya Dair I	121
Yaşamaya Dair II	122
Yaşamaya Dair III	123
Taranta-Babu'ya Beşinci Mektup	124
MesaJ	127

Barış İçin :

Bulutlar Adam Öldürmesin	131
Japon Balıkçısı	133
Kızçocuğu	135
Stronsium 90	137
Umut	138
Kozmosun Kardeşliği Adına	142
Bir Kız Japonya'da	144

Uluslararası Dayanışma :

Sakko İle Vanzetti	147
Angina Pektoris	150
Ellerinize Ve Yalana Dair	152
Karanfilli Adam	154
İstiklâl	156
Orası	158
Lenin Üstüne Viladimir İliç'le Konuşuyorum	160
Asya - Afrika Yazarlarına	162
1 Mayıs	164

Sanat Emegi Yayınları olarak, Nâzım Hikmet'in bir kitabıyla ilk adımımızı atmaktan onur duyuyoruz. Kitabı Asım Bezirci'nin hazırlamış olmasının da bu ilk adıma güç kattığı inancındayız: Güneşin Sofrasında Söylenen Türküler'in dileği şu: Devrimcilerin düzenlediği toplantılarda, yürüyüşlerde, gecelerde, şenliklerde okunan ya da okunması umulan, başka bir deyişle, politik/ideolojik yanı ağır basan şiirlerin belli başlılarını bir araya getirmek...

Bu dileğe yararlı olacağı düşüncesiyle derlememiz şu demetlere bölünmüştür: «Yurtseverlik Ve Bağımsızlık, Emekçi Halkımız, Kavgamız, Hapishlik, Faşizme Karşı, Yaşamak Üstüne, Barış İçin, Uluslararası Dayanışma.»